

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ KONSOLIDOVANOG
MESSER TEHNOGAS A.D ZA 2013.GODINU**

Beograd, april 2014.

S A D R Ž A J:

I. GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI SA IZVEŠTAJEM REVIZORA5

1. Finansijski izveštaj za 2013. godinu	5
1.1. Bilans stanja	6
1.2. Bilans uspeha	9
1.3. Izveštaj o tokovima gotovine	11
1.4. Izveštaj o promenama na kapitalu	13
1.5. Napomene uz finansijske izveštaje	17
2. Izveštaj nezavisnog revizora za 2013. godinu (u celini)	51

II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2013. GODINU ZA KONSOLIDOVANO PREDUZEĆE “MESSER TEHNOGAS” 109

1. Opšti podaci	110
2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizaciona struktura pravnog lica	111
3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, a naročito finansijsko stanje u kome se ono nalazi, kao i podatke važne za procenu stanja imovine društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima.....	112
4. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, planirani budući razvoj, pomene u poslovnim politikama društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo.....	116
5. Ciljeve i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koriste zaštite	116
6. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocenu njihove efikasnosti	117
7. Svi važniji poslovni događaji koji su nastali nakon proteka poslovne godine za koju se izveštaj priprema.....	117
8. Svi značajni poslovi sa povezanim licima	117
9. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja.....	117
10. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	117
11. Informacije o otkupu sopstvenih akcija	118
12. Postojanje ogranaka.....	118
13. Finansijski instrumenti koje društvo koristi, ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspeštosti poslovanja.....	118
14. Pregled pravila korporativnog upravljanja.....	119
- Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja koji društvo primenjuje kao i mesto na kojem je njegov tekst javno dostupan	119

- Sva bitna obaveštenja o praksi korporativnog upravljanja koje društvo sprovodi, a posebno one koje nisu izričito propisane zakonom..... 119
- Odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja ako takva odstupanja postoje i obrazloženje za ta odstupanja..... 119

III. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA 120

IV. ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA (u celini) 120

V. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA (u celini) 120

VI. NAPOMENA 120

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011), člana 29 i 30 Zakona o računovodstvu („Službeni glasnik RS“ broj 62/2013) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) „Messer Tehnogas“ a.d., iz Beograda, Banjički put 62, MB:07011458 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ KONSOLIDOVANOG
MESSER TEHNOGASA ZA 2013.GODINU

I. GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI SA IZVEŠTAJEM REVIZORA

1. Finansijski izveštaj za 2013. godinu

- **Bilans stanja**
- **Bilans uspeha**
- **Izveštaj o tokovima gotovine**
- **Izveštaj o promenama na kapitalu**
- **Napomene uz finansijski izveštaj)**

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
07011458				100002942	
Maticni broj	Sifra delatnosti			PIB	
Popunjiva Agencija za privredne registre					
850					
1 2 3	19	20	21	22	23 24 25 26
Vrsta posta					

Naziv : MESSER TEHNOGAS AD - KONSOLIDOVANI

Sediste : BEOGRAD, BANJIČKI PUT 62

BILANS STANJA - konsolidovani

7005024350752

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		7813907	8154773
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		6458	20762
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		7563486	7863784
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	14	7563352	7842105
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007	15	134	21679
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		243963	270227
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	16	590	590
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	17	243373	269637
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		5298186	5321859
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	18	523855	441627
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		4774331	4880232
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	19	2201243	2010007
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		11825	1209
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	20	1710975	2218505
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	21	666725	454958

Broj zahteva:591475

Strana 2 od 18

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	22	183563	195553
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021		369	14516
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		13112462	13491148
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	DJ. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		13112462	13491148
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	30	79553	42235
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101	23	11308986	11736345
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	.	1871248	1871397
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		1296474	1296631
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		203897	576831
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106			
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		8002598	8002598
35	VIII. GUBITAK	109		65231	11112
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		1773826	1754803
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	24	76327	98267
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113	25	5732	13946
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		5732	13946
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115			
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		1691767	1642590
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	26	650041	642247
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	27	971050	842668
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	28	19932	28824
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	29	16862	105033
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		33882	23818

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123		29650	0
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		13112462	13491148
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	30	79553	42235

u BEOGRADU, dana 23.4. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

_____

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07011458 Maticni broj		100002942 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
850 1 2 3		
19	20	21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : MESSER TEHNOGAS AD - KONSOLIDOVANI

Sediste : BEOGRAD, BANJICKI PUT 62

BILANS USPEHA - konsolidovani

7005024350769

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		7690460	7747069
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	5	7568142	7623835
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		17027	13058
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204		76995	78722
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		68449	53638
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	6	96745	85092
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		6539811	6271680
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208	7	588224	675801
51	2. Troškovi materijala	209	7	2527787	2213543
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	8	1062652	1045745
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9	1014772	991293
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	10	1346376	1345298
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		1150649	1475389
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	11	274555	400606
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	11	222063	217376
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	12	205364	24159
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	12	1231106	314968
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		177399	1367810
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222		14457	12662

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		162942	1355148
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	13	172907	89369
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226	13	44154	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	7841
723	D. Isplaćena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		0	1273620
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230		54119	0
	A½. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232		0	1273620
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233	31	0	1
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

u BEOGRADU, dana 23.4. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 , 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik	
07011458 Maticni broj	100002942 PIB
Sifra delatnosti	
Popunjiva Agencija za privredne registre	
850 1 2 3	19 20 21 22 23 24 25 26 Vrsta posla

Naziv : MESSER TEHNOGAS AD - KONSOLIDOVANI

Sediste : BEOGRAD, BANJIČKI PUT 62

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE - konsolidovani

7005024350776

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	8564747	8576270
1. Prodaja i primljeni avansi	302	8473029	8555509
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	1621	434
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	90097	20327
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	7353239	6878826
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	5507558	5089078
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	1018228	1032676
3. Placene kamate	308	9728	1293
4. Porez na dobitak	309	176658	94397
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	641067	661382
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	1211508	1697444
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	754220	126225
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	139750	20504
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	515317	0
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	99153	105721
5. Primljene dividende	318		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	1718271	1672991
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	1718271	878951
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	0	794040
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	964051	1546766

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	511086	170317
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	510714	106131
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328	372	64186
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	618619	233348
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	618619	233348
3. Finansijski lizing	332		
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	107533	63031
G. Svega prilivi gotovine (301+313+325)	336	9830053	8872812
D. Svega odlivi gotovine (305+319+329)	337	9690129	8785165
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	139924	87647
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
A%. GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	454958	279046
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	186882	135264
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	115039	46999
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	666725	454958

u Beogradu, dana 23.4. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

07011458 Maticni broj		Sifra delatnosti		100002942 PIB	
Popunjavanje pravno lice - preduzetnik					
Popunjavanje Agencija za privredne registre					
850 1 2 3		19			
Vrsta posla					

Naziv : MESSER TEHNOGAS AD - KONSOLIDOVANI

Sediste : BEOGRAD, BANJIČKI PUT 62

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU - konsolidovani

7005024350790

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)		Ostali kapital (racun 309)		Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)		Emisiona premija (racun 320)	
		AOP		AOP		AOP		AOP	
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	401	1866454	414	4879	427		440	14254
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	404	1866454	417	4879	430		443	14254
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405	64	418		431		444	138
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	407	1866518	420	4879	433		446	14392
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	410	1866518	423	4879	436		449	14392
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412	149	425		438		451	290
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	413	1866369	426	4879	439		452	14102

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine - 2012	453	1282379	466	219334	479		492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine - 2012 (red.br. 1+2-3)	456	1282379	469	219334	482		495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470	357497	483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458	140	471		484		497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine - 2012 (red.br. 4+5-6)	459	1282239	472	576831	485		498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine - 2013 (red.br. 7+8-9)	462	1282239	475	576831	488		501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	133	476		489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	372934	490		503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine - 2013 (red.br. 10+11-12)	465	1282372	478	203897	491		504	

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1.	Stanje na dan 01.01. prethodne godine - 2012	505	6728978	518	11112	531		544	10105166
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine - 2012 (red.br. 1+2-3)	508	6728978	521	11112	534		547	10105166
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	1273620	522		535		548	1631319
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510		523		536		549	140
7.	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012 (red.br. 4+5-6)	511	8002598	524	11112	537		550	11736345
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine - 2013 (red.br. 7+8-9)	514	8002598	527	11112	540		553	11736345
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515		528	54119	541		554	0
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	427359
13.	Stanje na dan 31.12. tekuce godine - 2013 (red.br. 10+11-12)	517	8002598	530	65231	543		556	11308986

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012 (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012 (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine 2013 (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine 2013 (red.br. 10+11-12)	569	

u BEOGRADU

dana 23.4. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

“Messer Tehnogas” AD Beograd

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI
IZVEŠTAJ
ZA 2013. GODINU

1. OSNIVANJE I DELATNOST

“Messer Tehnogas” AD Beograd (u daljem tekstu "Matično preduzeće" ili „Grupa“) je akcionarsko društvo sa registrovanim sedištem u Republici Srbiji, koje se bavi proizvodnjom i distribucijom tehničkih gasova i medicinske opreme.

Matično preduzeće je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasa, locirana u Rakovici u blizini Beograda.

U toku 1997. godine, Matično preduzeće je transformisano u akcionarsko društvo, a prema Ugovoru o osnivanju od 15.09.1997. godine, izvršena je dokapitalizacija preduzeća od strane "Messer Griesheim" GmbH, Frankfurt, koji postaje većinski akcionar sa učešćem od 60% u kapitalu Matičnog preduzeća. Rešenjem br. XII-Fi.11928/02 od 04.11.2002. godine Trgovinskog suda u Beogradu, registrovano je smanjenje vrednosti i promena strukture osnovnog kapitala Matičnog preduzeća. Sadašnji vlasnik je Messer Group koji je pravni sledbenik Messer Griesheim sa učešćem u kapitalu od 81,93%

Sedište Grupe je u Beogradu, Banjički put br. 62.

Matično Preduzeće u svome sastavu ima pet zavisnih preduzeća i to: Progas, Nikšić, Republika Crna Gora, Messer GTM, Kosovska Mitrovica, Messer BH Gas Sarajevo, Bosna i Hercegovina i Messer Aligaz, Kartepe -Kocaeli, Turska, Messer Albagas, Tirana, Albanija.

Sedišta zavisnih preduzeća članica Grupe, su sledeća:

Zavisno preduzeće	Adresa
Progas, Nikšić	Vuka Karadžića bb
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	Sitnica, K. Mitrovica
Messer BH Gas, Sarajevo	Rajlovačka bb,
Messer Albagaz, Tirana	Autostrada Tiranë-Durrës KM 4,5
Messer Aligaz, Turska, Kartepe-Kocaeli	Yani Demiryolu Cd.No60

Ukupan broj zaposlenih u Grupi na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine bio je sledeći:

Preduzeće	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Messer Tehnogas, Beograd	344	354
Progas, Nikšić	5	5
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	4	4
Messer BH Gas, Sarajevo	31	27
Messer Albagaz, Tirana	21	25
Messer Aligaz, Istanbul	69	74
Ukupno	474	489

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Matično preduzeće vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu Republike Srbije (Službeni glasnik RS 62/2013) i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, pri čemu se pod profesionalnom regulativom podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i tumačenja koja su sastavni deo standarda, odnosno tekst MRS i MSFI, koji je u primeni, ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski materijal.

Izmene postojećih MRS i prevod novih MSFI, kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenje MSFI do 1. januara 2009. godine, su zvanično usvojeni nakon odluke ministra finansija br. 401-00-1380/2010-16 i objavljeni su u Službenom glasniku RS 77/2010. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu bili primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010, 101/12, 118/12), koji propisuje primenu seta finansijskih izveštaja, čija forma i sadržina nisu usaglašeni sa onim predviđenim u revidiranom MRS 1 – Prikazivanje finansijskih izveštaja, čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan 1. januara 2010. godine.

Takodje propisi Republike Srbije nisu u saglasnosti sa MSFI i u pogledu izrade konsolidovanih finansijskih izveštaja, s obzirom da je Grupa članica Messer Group-e sa sedištem u Nemačkoj, i da je bila uključena u konsolidovane finansijske izveštaje Messer Group-e. Propisi Republike Srbije ne predviđaju izuzeće od obaveze sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja u takvim slučajevima, kako je to predviđeno MSFI, već nalažu izradu konsolidovanih finansijskih izveštaja ako je matično preduzeće registrovano van teritorije Republike Srbije.

Shodno napred navedenom, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji se ne smatraju izveštajima pripremljenim u skladu sa MSFI, već u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

2.2. Pravila procenjivanja

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim za sledeće pozicije:

- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha se vrednuju po fer vrednosti;
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara (RSD), koji je funkcionalna valuta matičnog preduzeća i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima zaokruženi u hiljadama.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Društva, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.6 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme,
- Napomena 3.6 – Obezvredjenje vrednosti nefinansijske imovine,
- Napomena 3.4 – Obezvredjenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja,
- Napomena 33(a) – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova,
- Napomena 3.11 - Penzije i ostale naknade zaposlenima.

2.5. Promene u računovodstvenim politikama

Grupa nije imalo promene u računovodstvenoj politici u 2013. godini

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Grupa konzistentno primenjuje u svim periodima izveštavanja.

3.1. Konsolidacija

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji Grupe obuhvataju Matično preduzeće i sledeća zavisna preduzeća u inostranstvu:

<u>Zavisno preduzeće</u>	<u>% vlasništva</u>
Progas, Nikšić	100%
Messer Bleone, Kosovska Mitrovica	100%
Messer Albagaz, Tirana	100%
Messer BH Gas, Sarajevo	100%
Messer Aligaz, Istanbul	99.96%

Sticanje učešća u kapitalu Grupe u zavisnim preduzećima Messer Aligaz, Istanbul i Messer Albagaz, izvršeno je kupovinom učešća od Messer Group-e. Shodno tome, ove transakcije se mogu smatrati kao transakcijama preduzeća pod zajedničkom kontrolom. Iako Matično preduzeće ima formalnu kontrolu nad navedenim zavisnim preduzećima, suštinska kontrola je u rukama Messer Group-e. Uzimajući u obzir napred navedeno, Grupa nije prezentirala u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima obelodanjivanje po segmentima u skladu sa MSFI 8 – „Segmenti poslovanja“ prevedenim u Republici Srbiji Rešenjem Ministarstva finansija Republike Srbije od 5. oktobra 2010. godine, s obzirom da ne postoji adekvatno izveštavanje po segmentima za Grupu kao celinu u smislu definicija prezentiranih u MSFI 8.

Zavisno pravno lice

Zavisno pravno lice je pravno lice pod kontrolom Matičnog preduzeća. Kontrola postoji kada Grupa ima sposobnost uticaja na finansijske i poslovne politike zavisnog pravnog lica u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Prilikom procene kontrole, potencijalna prava glasa koja se trenutno postoje se uzimaju u obzir. Finansijski izveštaji zavisnog pravnog lica su uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje od dana uspostavljanja kontrole do dana prestanka kontrole. Finansijski izveštaji su sačinjeni na osnovu jedinstvenih računovodstvenih politika za slične transakcije i za druge događaje pod jednakim okolnostima.

Isključivanje internih odnosa pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Interni odnosi, kao i nerealizovani prihodi i rashodi nastali po osnovu transakcija unutar Grupe, isključuju se pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja.

3.2. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

3.3. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunati su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	2013.	2012.
GBP	136,9679	139,1901
CHF	93,5472	94,1922
USD	83,1282	86,1763
EUR	114,6421	113,7183

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih koje su uključen u konsolidaciju u odnosu na EUR:

Valuta	Prosečni 2013.	31.12.2013.	Prosečni 2012.	31.12.2012.
BAM	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583
ALL	140,28	140,2	139,41	139,59
TRY	2,4979	2,9365	2,3045	2,3452

3.4. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha su finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja. Finansijsko sredstvo se klasifikuje u ovu kategoriju ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku. Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika. Sredstva u ovoj kategoriji su klasifikovana kao tekuća sredstva. Na dan 31. decembar 2013. godine Grupa nema finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promene u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivni dokaz da su obezvređena, odnosno za koja rukovodstvo Grupe procenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentira kao rashod u bilansu uspeha perioda kada je procena izvršena.

Dugoročni krediti obuhvataju dugoročne stambene kredite date radnicima. Dugoročni krediti se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno u visini datih sredstava. Na dan sastavljanja bilansa stanja krediti se prikazuju po nominalnoj vrednosti umanjenoj za iznos otplaćenih rata. U slučaju kada se proceni da postoji objektivni dokaz da su krediti obezvređeni, Grupa vrši procenu nadoknadivog iznosa kredita, a iznos gubitka nastao po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira se u bilansu uspeha u okviru ostalih rashoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao kredit i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

Grupa ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica i banaka. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Grupe. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koja rukovodstvo ima nameru i mogućnost da drži do dospeća. U slučaju da Društvo odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospeća kraći od 12 meseci od datuma bilansa stanja, kada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po tržišnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Grupa vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na prilog gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenese na drugoga. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivni, kreirano ili zadržano od strane Grupe, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Društvo koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Grupe i njegovih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Obezvredjenje finansijskih sredstava

Grupa obračunava obezvređenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređivanja za sumnjiva potraživanja, Grupa se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Sva potraživanja koja su u kašnjenju više od 60 dana za kupce u zemlji i 90 dana za kupce u inostranstvu, kao i za sva ostala potraživanja za koja se proceni da su nenaplativa, formira se ispravka vrednosti u punom iznosu dospelih, a nenaplaćenih potraživanja.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti donosi rukovodstvo Grupe.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Grupe, da je potraživanje u knjigama Grupe otpisano kao nenaplativo i da Grupa nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi rukovodstvo Grupe.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Grupe odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Grupa vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je preneti na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od dana u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od tri godina, uz korišćenje amortizacione stope od 33%.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Grupi i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, na nabavnu vrednost.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2013. %	Procenjeni vek trajanja u godinama	2012. %	Procenjeni vek trajanja u godinama
Građevinsko zemljište	0%		0%	
Građevinski objekti	2.5%	40	2.5%	40
Rezervoari, ASU, Isparivači,	6.66%	15	6.66%	15
Kompjuterska oprema	33.33%	3	33,33%	3
Motorna vozila	20%	5	20%	5
Ostala oprema i alati	20%	5	20%	5

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.7. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine (zemljište, zgrade i oprema) svrstavaju se u investicione nekretnine ako se drže radi povećanja vrednosti ili davanja u zakup. Sredstvo koje se daje u zakup klasifikuje se kao investicione nekretnine ako se kao takvo može posebno identifikovati, odnosno ako je njegov najveći deo dat u zakup, a beznačajan deo se odnosi za obavljanje njegove sopstvene delatnosti.

Početno merenje investicionih nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu uvećavaju vrednost te investicione nekretnine, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi od investicione nekretnine da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadni izdaci koji ne ispunjavaju prethodno navedene uslove priznaju se na teret rashoda perioda u kome su nastali.

3.8. Biološka sredstva

Grupa nije imala biološka sredstva.

3.9. Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje. Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosečne ponderisane cene. Utvrđivanje prosečne ponderisane cene vrši se posle svakog ulaza materijala.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju. Ispravka vrednosti - obezvređenje zaliha vrši se za materijal i rezervne delove koji su bez promena duže od 1 godine.

3.10. Lizing

Grupa nije imala finansijske lizinge.

3.11. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u zemljama u kojima posluju društva članica grupe, Grupa je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Matično preduzeće je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 bruto mesečne zarade koju je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, a koje pri tom ne mogu biti manje od 3 prosečne mesečne bruto zarade isplaćene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Pored toga, Matično preduzeće, na osnovu kolektivnog ugovora, donosi odluku o isplati jubilarnih nagrada.

Grupa nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2013. godine.

Kratkoročna, plaćena odsustva

Prema proceni rukovodstva Grupe, iznos kratkoročnih plaćenih odsustava na dan 31. decembra 2013. godine nije materijalno značajan i shodno tome, Grupa nije izvršila ukalkulisavanje navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.12. Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Grupa ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

3.13. Kapital

Kapital Grupe obuhvata osnovni kapital i to akcijski kapital, ostali kapital, zakonske rezerve, statutarne rezerve i neraspoređenu dobit.

Kapital Grupe obrazovan je iz uloženih sredstava osnivača Grupe u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u osnovni kapital Grupe, osim u slučajevima predviđenim pozitivnim zakonskim propisima.

3.14. Prihodi

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od aktiviranja učinaka

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal i za sopstveni transport nabavke materijala i robe.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika i ostali finansijski prihodi, ostvareni iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobiti po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrednosti, dobiti od prodaje materijala, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja.

3.15. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodane robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode, koji se evidentiraju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.16. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznaje pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjeње dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.17. Zarada po akciji

Grupa izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoima običnih akcija Grupe, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.18. Informacije o ogranaku

Grupa ima ogranak u Nikšiću, Republika Crna Gora. Ogranak svoju delatnost i finansijske izveštaje sastavlja u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima Republike Crna Gora.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Grupa je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik

(a) *Rizik od promene kursa stranih valuta*

Grupa je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembar 2013. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	GBP	CHF	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	144.793	0	411	0	521.521	666.725
Potraživanja	470.606	0	0	0	1.730.637	2.201.243
Kratkoročni finansijski plasmani	1.489.774	0	26.024	0	195.177	1.710.975
Učeće u kapitalu	0	0	0	0	590	590
Ostala potraživanja	247.627	0	0	0	191.134	438.761
Ukupno	2.352.800	0	26.435	0	2.639.059	5.018.294
Kratkoročne finansijske obaveze					650.041	650.041
Obaveze iz poslovanja	72.912	333	2.328	281	895.196	971.050
Dugoročne obaveze	0	0	0	0	5.732	5.732
Ostale obaveze	229	0	0	0	70.447	70.676
Ukupno	73.142	333	2.328	281	1.621.416	1.697.499
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2013.	2.279.658	-333	24.106	-281	1.017.643	3.320.795

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembar 2012. godine:

U hiljadama RSD	EUR	CHF	USD	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	95.182	259		359.517	454.958
Potraživanja	670.142	0		1.339.865	2.010.007
Kratkoročni finansijski plasmani	1.476.746	16.373		725.386	2.218.505
Učeće u kapitalu	0	0		590	590
Ostala potraživanja	239.946	0	1.392	225.061	466.399
Ukupno	2.482.016	16.632	1.392	2.650.419	5.150.459
Kratkoročne finansijske obaveze				642.247	642.247
Obaveze iz poslovanja	294.530	11.461		536.676	842.668
Dugoročne obaveze	0	0		13.946	13.946
Ostale obaveze	8.074	0		149.601	157.675
Ukupno	302.604	11.461	0	1.342.470	1.656.536
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2012.	2.179.411	5.171	1.392	1.307.949	3.493.923

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Grupe je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Grupe riziku promene kamatnih stopa:

Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	2013	2012
Finansijska sredstva	2.423.974	2.486.479
Finansijske obaveze	655.773	642.247
Razlika	3.079.747	3.128.726
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom		
Finansijska sredstva	197.099	134.310
Finansijske obaveze		
Razlika	197.099	134.310

Grupa ima značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Grupe i tokovi gotovine u izvesnoj meri zavise od promena tržišnih kamatnih stopa.).

Grupa vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koju je u skladu sa poslovnom strategijom Grupe.

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Grupa upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Grupa neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Grupe, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2013. godine:

U hiljadama	Do 3 meseca	3 meseca do 1 god	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	666.725	0	0	0	666.725
Potraživanja	2.011.329	189.914	0	0	2.201.243
Kratkoročni finansijki plasmani	1.710.975	0	0	0	1.710.975
Učeće u kapitalu	0	0	0	590	590
Ostala potraživanja	88.086	80.255	60.026	210.395	438.761
Ukupno	4.477.115	270.168	60.026	210.985	5.018.294
Kratkoročne finansijske obaveze	0	650.041	0	0	650.041
Obaveze iz poslovanja	791.927	179.124	0	0	971.050
Dugoročne obaveze	0	0	5.732	0	5.732
Ostale obaveze	49.969	20.707	0	0	70.676
Ukupno	841.896	849.872	5.732	0	1.697.499
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2013.	3.635.219	-579.703	54.294	210.985	3.320.795

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2012. godine:

U hiljadama	Do 3 meseca	3 meseca do 1 god	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	454.958	0	0	0	454.958
Potraživanja	1.810.534	199.473	0	0	2.010.007
Kratkoročni finansijki plasmani	2.218.505	0	0	0	2.218.505
Učeće u kapitalu	0	0	0	590	590
Ostala potraživanja	90.250	82.419	79.854	213.877	466.399
Ukupno	4.574.246	281.892	79.854	214.467	5.150.459
Kratkoročne finansijske obaveze	0	642.247	0	0	642.247
Obaveze iz poslovanja	675.858	166.810	0	0	842.668
Dugoročne obaveze	0	0	13.946	0	13.946
Ostale obaveze	111.967	45.708	0	0	157.675
Ukupno	787.825	854.765	13.946	0	1.656.536
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2012	3.786.422	-572.873	65.908	214.467	3.493.923

4.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Grupe kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Grupe po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Grupa je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Grupe. Grupa ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima značajan broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnjenja i ostalo.

Na dan 31. decembra 2013. godine Grupa raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 666.725 hiljada (31. decembar 2012. godine: RSD 454.958hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja minimizira kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

Grupa limitira izloženost prema kreditnom riziku time što vrši ulaganje svojih sredstava samo u visoko likvidne hartije od vrednosti onih pravnih lica koja imaju zadovoljavajući kreditni rejting. Rukovodstvo Grupe ne očekuje da može doći do neispunjenja obaveza druge ugovorne strane po ovom osnovu.

Potraživanja od kupaca i ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Bruto	Ispravka	Bruto	Ispravka
		vrednosti		vrednosti
	2013	2013	2012	2012
Nedospela potraživanja	1.362.235	0	1.483.170	0
Docnja od 0-30 dana	332.161	1.538	178.090	0
Docnja od 31-60 dana	287.577	1.024	132.078	0
Docnja od 61-90dana	263.538	256.925	103.585	95.617
Docnja od 91-180 dana	333.394	324.350	209.387	195.594
Docnja od 181-360 dana	198.311	196.249	276.777	260.323
Docnja preko 360	908.087	906.592	845.542	836.806
Ukupno	3.685.303	1.686.679	3.228.629	1.388.341

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013	2012
Stanje 01. januara	1.388.341	1.141.586
Povećanje	254.916	246.755
Kursne razlike	43.422	
Smanjenje		
Otpis		
Stanje31. decembra	1.686.679	1.388.341

4.4. Upravljanje rizikom kapitala

Grupa se opredelila za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala i poveća dobi preduzeća.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine, koeficijent zaduženosti Grupe bio je kao što sledi:

	2013	2012
Ukupne obaveze	1.773.826	1.754.803
Mminus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina	666.725	454.958
Neto dugovanja	1.107.101	1.299.845
Sopstveni kapital	11.308.986	11.736.345
Kapital -Ukupno	12.416.087	13.036.190
Koeficijent zaduženosti u %	8,92	9,97

- *Neto dugovanje se dobija kada se ukupne obaveze (uključujući dugoročna rezervisanja, dugoročne obaveze , kratkoročne obaveze)*
- ***Ukupan kapital se dobija kao zbir kapitala iskazanog u bilansu stanja i neto dugovanja.*

4.5 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Grupe vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Grupa smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Grupa smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5. PRIHODI OD PRODAJE

U hiljadama RSD	2013	2012
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1.749.087	1.556.950
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	155.103	269.911
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	5.062.861	4.952.186
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	601.091	844.788
Ukupno	7.568.142	7.623.835

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama RSD	2013	2012
Prihodi od zakupnina	63.984	55.580
Ostali poslovni prihodi	32.761	29.512
Ukupno	96.745	85.092

7. TROŠKOVI MATERIJALA I NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Nabavna vrednost prodate robe:

U hiljadama RSD	2013	2012
Nabavna vrednost prodate robe	588.224	675.801
Ukupno	588.224	675.801

Troškovi materijala:

U hiljadama RSD	2013	2012
Troškovi materijala za izradu	460.395	437.855
Troškovi ostalog materijala	88.466	103.599
Troškovi goriva i energije	1.978.926	1.672.089
Ukupno	2.527.787	2.213.543

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2013	2012
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	746.277	732.159
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	179.687	184.904
Troškovi naknada po ugovoru o delu	19.227	18.625
Troškovi naknade fizičkim licima	12.694	11.680
Ostali lični rashodi i naknade	104.767	98.377
Ukupno	1.062.652	1.045.745

9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Troškovi amortizacije	960.609	949.251
Troškovi rezervisanja	54.163	42.042
Ukupno	1.014.772	991.293

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

U hiljadama RSD	2013	2012
Troškovi transportnih usluga	576.480	587.001
Troškovi usluga održavanja	117.854	122.120
Troškovi zakupnina	49.405	47.666
Troškovi sajma	755	933
Troškovi reklame i propagande	9.864	11.468
Troškovi ostalih usluga	82.055	83.362
Troškovi neproizvodnih usluga	359.820	341.574
Troškovi reprezentacije	14.497	11.648
Troškovi premija osiguranja	30.096	30.786
Troškovi platnog prometa	2.396	5.228
Troškovi članarina	1.989	2.430
Troškovi poreza	25.467	28.781
Ostali nematerijalni troškovi	75.698	72.301
Ukupno	1.346.376	1.345.298

11. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

U hiljadama RSD	2013	2012
Prihodi od kamata	101.190	106.495
Pozitivne kursne razlike	172.465	276.739
Ostali finansijski prihodi	900	17.372
Ukupno	274.555	400.606

U hiljadama RSD	2013	2012
Rashodi kamata	66.314	53.145
Negativne kursne razlike	155.066	161.200
Ostali finansijski rashodi	683	3.031
Ukupno	222.063	217.376

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI

Ostali prihodi

U hiljadama RSD	2013	2012
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	149.384	17.167
Dobici od prodaje materijala	868	895
Viškovi	128	66
Prihodi od smanjenja obaveza	358	1.024
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	30.253	0
Ostali prihodi	24.373	3.916
Naplaćena otpisana potraživanja		1.091
Ukupno	205.364	24.159

Ostali rashodi

U hiljadama RSD	2013	2012
Gubici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postojenja	53.594	11.080
Gubici od prodaje materijala	0	16
Manjkovi	858	77
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	0	26.594
Rashodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	29.809	0
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha	7.025	61
Ostali nepomenuti rashodi	9.492	6.013
Rashodi obezvređenja dugoročnih fin. plasmana	875.412	26.007
Rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja	254.916	245.120
Ukupno	1.231.106	314.968

13. POREZ NA DOBITAK

a) Ukupni porezi

U hiljadama RSD	2013	2012
Tekući poreski rashodi	172.907	89.369
Odloženi poreski rashodi perioda	44.154	
Odloženi poreski prihodi		7.840
Ukupno poreski prihodi/rashodi perioda	217.061	81.529

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza na dobitak i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2013	2012
Dobit pre oporezivanja	162.942	1.355.148
Obračunati porez po stopi od 15% (10%u 2012)	(24.441)	(135.515)
Usaglašavanje efektivne poreske stope		
Razlika između obračuna računovodstvene i poreske amortizacije	(23.756)	(16.700)
Ostale trajne razlike	(135.093)	(5.516)
Poreska oslobođenja	77.113	89.260
Efekat poreza u stranim jurisdikcijama	(9.575)	
Promena priznatih privremenih oporezivih razlika	(36.820)	7.840
Gubici tekuće godine za koje nisu priznata odložena poreksa sredstva	(64.488)	(36.579)
Ukupan porez na dobit prikazan u bilansu uspeha -poreski rashod	(217.061)	(97.210)
Efektivna poreska stopa	-133,2%	-7,2%

c) Odložena poreska sredstva/obaveze

U hiljadama RSD	2013			2012		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Amortizacija osnovnih sredstava		29.650	29.650	14.516		14.516
Ostali poreski kredit	369		369			
Odložena poreska obaveza, neto	369	29.650	29.281	14.516		14.516

14. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Patenti	Ostala nemat. ulaganja	Ukupno
	i licence		
Nabavna vrednost			
Stanje 01.01.2013.godine	26.350	70.992	97.342
Povećanje	1.970	4857	6.827
Prenos sa drugih konta			0
Kursne razlike	-3575	-3278	-6.853
Smanjenje			0
Stanje 31.12.2013. godine	24.745	72.571	97.316
Ispravka vrednost			0
Stanje 01.01.2013.godine	20.604	55.976	76.580
Amortizacija u toku godine	4.961	11.433	16.394
Kursne razlike	-2455	339	-2.116
Prenos sa drugih konta			0
Smanjenje			0
Stanje 31.12.2013. godine	23.110	67.748	90.858
Neto sadašnja vrednos 31.12.2012.	5.746	15.016	20.762
Neto sadašnja vrednos 31.12.2013	1.635	4.823	6.458

14. a) NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Promene na nekretninama, postrojenu i opremi su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostala osnovna sredstva	Sredstva u pripremi i avansi	Ulaganja u tuđa o.s	Ukupno
Nabavna vrednost						
Stanje 01.01.2013.godine	2.078.729	12.854.522	49.409	419.812	13.499	15.415.971
Povećanje	29.294	564.045	10.100	1.218.395	0	1.821.834
Prenos sa drugih konta	85.464	199.452		-239.358	0	45.558
Kursne razlike	-106.187	-421.006	183	-5.837	0	-532.847
Smanjenje	5.932	83.961	3.094	4.767	10.076	107.830
Obevređenje		-864.058				-864.058
Stanje 31.12.2013. godine	2.081.368	12.248.994	56.598	1.388.245	3.423	15.778.628
Ispravka vrednost						
Stanje 01.01.2013.godine	819.708	6.745.057	4.558	0	4.543	7.573.866
Amortizacija u toku godine	46.562	894.566	2.527	0	560	944.215
Kursne razlike	-7.175	-268.533	16	0	0	-275.692
Prenos sa drugih konta	24.862	2	0	0		24.864
Smanjenje	622	48.616	1.059	0	1.680	51.977
Stanje 31.12.2013. godine	883.335	7.322.476	6.042	0	3.423	8.215.276
Neto sadašnja vrednost na dan 31.12.2012.	1.259.021	6.109.465	44.851	419.812	8.956	7.842.105
Neto sadašnja vrednost 31.12.2013.	1.198.033	4.926.518	50.556	1.388.245	0	7.563.352

Grupa je izvršila test obezvređenja Nekretnine postrojenja i opreme Društva koje se konsoliduje, Messer Albagaz Turska, definisane od strane rukovodstva kao posebne jedinice koja generiše gotovinu, u skladu sa zahtevima MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine. Tom prilikom utvrđena je negativna nadoknadiva vrednost opreme u društvu Messer Aligaz Turska u iznosu od 821.984 hiljada RSD kao i obezvređenje u iznosu od 864.058 hiljada RSD.

Prilikom računanja nadoknadive vrednosti opreme u pomenutom Društvu korišćen je metod diskontovanja budućih priliva gotovine uz diskontnu stopu 8,61%.

15. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013	2012
Nabavna vrednost u 000 RSD		
Stanje na početku godine	63.267	63.267
Prenos sa drugih konta	-45.559	
Smanjenje	0	0
Stanje na kraju godine	63.267	63.267
Ispravka vrednosti		
Stanje na početku godine	41.588	40.177
Amortizacija u toku perioda	851	1.411
Prenos sa drugih konta	-24.865	-24.865
Smanjenje	0	0
Stanje na kraju godine	17.574	41.588
Neto sadašnja vrednost na kraju godine	134	21.679

16. UČEŠĆE U KAPITALU

U hiljadama RSD	2013	2012
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravkaučešće u kapitalu Tehnogas Hellas	-26.007	-26.007
Učešće u kapitalu ostala pravna lica	18.803	18.803
Ispravka vrednosti ost.pr.lica	-18.213	-18.213
Ukupno	590	590

Grupa je, u skladu sa računovodstvenom politikom, na dan 31. decembra 2013. godine, učešća u kapitalu banaka i privrednih društava, vrednovalo po nabavnoj vrednosti jer ne postoji aktivno tržište.

17. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2013	2012
Ostali dugoročni plasani	243.799	270.046
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	72	89
Ispravka vrednosti ostalih dugoročnih plasman	-498	-498
Ukupno	243.373	269.637

18. ZALIHE

U hiljadama RSD	2013	2012
Materijal i rezervni delovi	70.781	70.097
Nedovršana proizvodnja	54.208	50.999
Gotoivi proizvodi	31.435	26.068
Roba	122.529	114.223
Dati avansi	244.902	180.240
Ispravka vrednosti datih avansa	0	0
Ukupno	523.855	441.627

19. POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Kupci u zemlji	3.245.343	2.553.947
Kupci u inostranstvu	439.960	674.682
Ispravka vrednosti kupaca	-1.686.679	-1.388.341
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	195.640	156.638
Osatla potraživanja	24.003	30.105
Ispravka vrednosti ostalih potraživanj	-17.024	-17.024
Ukupno	2.201.243	2.010.007

20. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2013	2012
Kratkoročni krediti u zemlji	8.038	9.675
Hartije od vrednosti kojima se trguje	3.784	3.784
Ostali kratkoročni plasmani	1.702.937	2.208.830
Ispravka vrednosti hartij od vr.kojima se trg.	-3.784	-3.784
Ukupno	1.710.975	2.218.505

21. GOTOVINSKI EKIVALENTI I GOTOVINA

U hiljadama RSD	2013	2012
Hartije od vrednosti	475	291
Blagajna i ostala novčana sreestva	1.414	1.915
Devizni i dinarski tekući račun	664.836	452.752
Ukupno	666.725	454.958

22. POREZ NA DODATU VREDOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Porez na dodatu vrednost	156.946	171.803
Unapred plaćeni troškovi	17.096	12.554
Ostal AVR	9.521	11.196
Ukupno	183.563	195.553

23. OSNOVNI KAPITAL

Kapital konsolidovanog preduzeća:

U hiljadama RSD	2013	2012
Akcijski kapital	1.866.369	1.866.518
Udeli	0	0
Ostali kapital	4.879	4.879
Emisiona premija	14.102	14.392
Zakonske rezerve	367.211	367.078
Statutarne rezerve	915.161	915.161
Revalorizacione rezerve	203.897	576.831
Neraspoređena dobit	8.002.598	8.002.598
Gubitak	-65.231	-11.112
Ukupno	11.308.986	11.736.345

Struktura akcijskog kapitala pojedinačnog preduzeća Messer Tehnogas na dan 31. decembra je sledeća:

	Broj običnih akcija u 2013	% učešća
	Messer Group GmbH	849.396
Akcijski kapital manjinskih akcionara	187.262	18,06
Ukupno	1.036.658	100

Struktura udela u Progasu doo:

Udeli	Vrednost u EUR	%
Messer Tehnogas	1.225.750	100
Ukupno	1.225.750	100

Struktura udela u Messer GTM doo:

Udeli	Vrednost u EUR	% udela
Messer Tehnogas	220.000	100
Ukupno	220.000	100

Struktura udela u Messer BH GAS doo:

Udeli	Vrednost u EUR	% udela
Messer Tehnogas	8.500.000	100
Ukupno	8.500.000	100

Struktura akcionara u Messer Albagaz, Tirana

Udeli	Vrednost u ALL	% udela
Messer Tehnogas	505.272.000	100
Ukupno	505.272.000	100

Struktura akcionara u Messer Aligasu:

	Broj akcija	%
Messer Tehnogas	2.501.591.045	99,96
Messer Austrija	274.984	0,01
Messer Bulgaria	274.984	0,01
Messer Hungarogas	274.984	0,01
MesserTatragas	274.984	0,01
Ernst Bode	1	0,00
Wolfgang Indenhuck	1	0,00
Adof Walth	1	0,00
Ukupno	2.502.690.984	100,00

Grupu krajnje kontroliše porodica Messer, Nemačka.

Ukupan akcijski kapital u Messer Tehnogas-u podeljen je na 1.036.658 komada običnih akcija nominalne vrednosti od RSD 1.800,00 po akciji.

Osnovna zarada po akciji je izračunata deljenjem neto dobiti sa ukupnim brojem običnih akcija. U 2012. ona je iznosila 1.228 RSD. U 2013 godini je 0.

24. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja

U hiljadama RSD	2013	2012
Dugoročna rezervisanja za sudske sporove	75.424	97.364
Ostala dugoročna rezervisanja	903	903
Ukupno	76.327	98.267

25. DUGOROČNE OBAVEZE

Dospeće navedenih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013	2012
Dugoročni krediti	5.732	13.946
Ukupno	5.732	13.946

26. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2013	2012
Kratkoročne finansijske obaveze	650.041	642.247
Ukupno	650.041	642.247

Messer BH Gas ima pozajmicu od Messer Mostar u iznosu od 4.647 hiljada EUR i prema Messer Tehnoplina u iznosu od 1.000 hiljada EUR

27. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Primljeni avansi	31.526	38.654
Dobavljači u zemlji i inostranstvu	743.374	643.497
Osale obaveze iz poslovanja	511	511
Ostale obaveze iz specifičnih poslova	195.639	160.006
Ukupno	971.050	842.668

28. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2013	2012
Obaveza za neto zareda i naknade zarada	9.290	12.610
Obavza za poreze na zarade i naknade	589	502
Obaveze za doprinose na zarade i naknade	3.528	7.605
Obaveze na teret poslodavca za zareda	0	0
Ostale obaveze	6.525	8.107
Ukupno	19.932	28.824

29. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA I PVR

U hiljadama RSD	2013	2012
PVR	9.808	69.285
Obaveze za ostale javne prihode	117	55
Obaveze za porez na dodatu vrednost	6.937	35.693
Ukupno	16.862	105.033

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Tuđa roba na zalihama		
Ambalaža drugih lica	10	10
Tuđa oprema	160	160
Date bankarske garancije	39.656	40.991
Primljene bankarske garancije i jemstva	38.653	
Ostalo	1.074	1.074
Stanje na dan 31 decembar	79.553	42.235

Ostalo u vanbilansnoj evidencije je zemljište kupljeno za potrebe stambene izgradnje. Tuđa oprema uključuje POS terminale za platne kartice Socete General banke.

31. ZARADA PO AKCIJI

U hiljadama RSD	2013	2012
Neto dobitak	0	1.273.620
Prosečan ponderisani broj akcija	1.036.658	1.036.658
Zarada po akciji (u RSD)	0	1.228

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Grupa pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Grupe i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Odnos sa povezanim preduzećima – potraživanja:

U hiljadama RSD	2013	2012
Messer Tehnoplina	140.850	111.540
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	28.702	37.035
Messer Bulgaria	20.312	18.357
Messer Croatia Plin	17.082	166.752
Messer Hungarogaz KFT	14.749	32.118
Messer Slovenia	10.891	20.242
Messer Romania Gaz S.R.L	8.395	2.778
Messer Group	1.954	1.569
MEC Group	1.758	
Messer Mostar Plin	1.740	5.774
Messer Ukraina	77	77
Messer Italia		2.010
Messer Austria		633
Ukupna	246.510	396.242

Potraživanja za date avanse:

	RSD 000	RSD 000
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	107.048	106.185
Ukupno	107.048	106.185

Odnos sa povezanim preduzećima – obaveze:

U hiljadama RSD	2013	2012
Messer Tehnoplina	89.077	
Messer Group	56.130	92.271
Messer Mostar	38.520	
Messer Vardar Tehnogas	18.009	16.230
Messer Austria	6.077	13.758
MEC Group	3.603	8.966
Messer Information Services	2.091	3.753
Messer Hungarogaz	1.232	7.207
Messer Belgija	160	73
Messer Croatia plin		15.953
Messer Gas Pack		2.942
ASCO Carbon Dioxid		477
Messer Francuska		237
Messer Meical Austria		
Ukupno	214.899	161.867

Odnos sa povezanim preduzećima – prihod:

U hiljadama RSD	2013	2012
Messer Tehnoplina	744.977	785.793
Messer Hungarogas	188.422	182.154
Messer Bulgaria	132.932	137.418
Messer Croatia Plin	63.656	238.158
Messer Romania	58.039	76.668
Messer Mostar Plin	48.866	53.964
Messer Slovenija	44.177	43.697
Messer Vardar Tehnogas	40.996	46.141
MEC GROUP	5.613	
Messer Technoga Praga	3.285	3.229
Messer Italia	2.963	21.185
Messer Group	312	1.621
Messser Ukraina		79
Ukupno	1.334.238	1.590.107

	2013	2012
Obaveze za kredite	EUR 000	EUR 000
Messer Mostar	4.647	4.647
Messer Tehnoplina	1.000	1.000
Ukupno	5.647	5.647

33. POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Grupa je uključeno u izvestan broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Grupa rutinski procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Na dan 31. decembra 2013. godine Grupa se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 24, na dan 31. decembra 2013. godine Grupa je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 75.424 hiljada.

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

(b) Izdata jemstva i garancije

	U hiljadama USD	U hiljadama RSD
UniCredit banka - Carinska garancija		5.100
UniCredit banka - Beogradski vodovod i kanalizacija		6.850
UniCredit banka - Bežanikiska kosa		664
Vojvođanska banka - Nikola Tesla		124
Unicredit banka -Energoprojekt		59
Vojvođanska banka -Agencija za privatizaciju RS	250	20.782
Unicredit banka -Energoprojekt		1.076
Vojvođanska banka - Nikola Tesla		1.265
Vojvođanska banka -Kolubara		984
Vojvođanska banka - Klinički centar Srbije		2.363
Vojvođanska banka - NIS		194
Vojvođanska banka -Kolubara		195
		0
Ukupno 2013.		39.656

34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Skupština zavisnog preduzeća Messer BH Gas je dana 21.03.2014. godine donela odluku o isplati dividende. Messer BH Gas će svom matičnom preduzeću isplatiti dividendu u iznosu od 1.587.037 KM (811.439 EUR) neto.

Dug, kupca, Železare Smederevo na dan 31.12.2013. godine je 832.238 hiljada RSD. Dug tog kupca na dan 22.04.2014. je 1.273.406 hiljada RSD.

U Beogradu 23.04.2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Olivera Rogović
Rukovodilac finansija i
knjigovodstva

Zakonski zastupnik

Ernst Bode
Izvršni direktor

2. Izveštaj nezavisnog revizora za 2013. godinu (u celini)

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Belgrade
Serbia

Telephone: +381 11 20 50 500
Fax: +381 11 20 50 550
E-mail: info@kpmg.rs
Internet: www.kpmg.rs

Izveštaj nezavisnog revizora

AKCIONARIMA

MESSER TEHNOGAS A.D., BEOGRAD

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Messer Tehnogas a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Društvo“) koji se sastoje od konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2013. godine, konsolidovanog bilansa uspeha, konsolidovanog izveštaja o promenama na kapitalu i konsolidovanog izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinit i pošten pregled konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje se smatra da su relevantne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i istinit i pošten prikaz finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji pružaju istinit i pošten pregled konsolidovanog finansijskog stanja Društva na dan 31. decembra 2013. godine, konsolidovanog poslovnog rezultata i konsolidovanih tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije.

Izveštaj o usklađenosti godišnjeg Izveštaja o poslovanju

Izvršni odbor je odgovoran za sastavljanje priloženog godišnjeg Izveštaja o poslovanju u skladu sa zakonskim propisima. Godišnji Izveštaj o poslovanju nije sastavni deo konsolidovanih finansijskih izveštaja i kao takav nije bio predmet revizije finansijskih izveštaja.

U skladu sa zahtevom Zakona o reviziji u obavezi smo da razmotrimo usklađenost godišnjeg Izveštaja o poslovanju sa konsolidovanim finansijskim izveštajima. Nismo uočili neusklađenost godišnjeg Izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima za godinu završenu na dan 31. decembra 2013. godine.

Beograd, 25. april 2014. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Đorđe Dimić
Ovlašćeni revizor

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik					
07011458		100002942			
Maticni broj	Sifra delatnosti	PIB			
Popunjavanje Agencija za privredne registre					
850					
1 2 3	19	20	21	22	23 24 25 26
Vrsta posla					

Naziv : MESSER TEHNOGAS AD - KONSOLIDOVANI

Sediste : BEOGRAD, BANJIČKI PUT 62

BILANS STANJA - konsolidovani

7005024350752

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		7813907	8154773
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		6458	20762
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		7563486	7863784
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	14	7563352	7842105
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007	15	134	21679
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		243963	270227
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	16	590	590
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	17	243373	269637
	B. OBRTNA IMOVINA (013+014+015)	012		5298186	5321859
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	18	523855	441627
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014			
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		4774331	4880232
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	19	2201243	2010007
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		11825	1209
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	20	1710975	2218505
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	21	666725	454958

Broj zahteva:591475

Strana 2 od 18

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	22	183563	195553
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021		369	14516
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		13112462	13491148
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		13112462	13491148
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	30	79553	42235
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101	23	11308986	11736345
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	.	1871248	1871397
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		1296474	1296631
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		203897	576831
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106			
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		8002598	8002598
35	VIII. GUBITAK	109		65231	11112
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		1773826	1754803
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	24	76327	98267
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113	25	5732	13946
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		5732	13946
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115			
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		1691767	1642590
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	26	650041	642247
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	27	971050	842668
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	28	19932	28824
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	29	16862	105033
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		33882	23818

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123		29650	0
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		13112462	13491148
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	30	79553	42235

u Beogradu, dana 23.4. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjava pravno lice - preduzetnik	
07011458 Maticni broj	100002942 PIB
Sifra delatnosti	
Popunjava Agencija za privredne registre	
850 1 2 3	19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla	

Naziv : MESSER TEHNOGAS AD - KONSOLIDOVANI

Sediste : BEOGRAD, BANJIČKI PUT 62

BILANS USPEHA - konsolidovani

7005024350769

u period 01.01.2013 do 31.12.2013

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		7690460	7747069
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	5	7568142	7623835
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		17027	13058
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204		76995	78722
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		68449	53638
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	6	96745	85092
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		6539811	6271680
50	1. Nabavna vrednost prodane robe	208	7	588224	675801
51	2. Troškovi materijala	209	7	2527787	2213543
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	8	1062652	1045745
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9	1014772	991293
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	10	1346376	1345298
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		1150649	1475389
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	11	274555	400606
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	11	222063	217376
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	12	205364	24159
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	12	1231106	314968
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		177399	1367810
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222		14457	12662

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		162942	1355148
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	13	172907	89369
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226	13	44154	0
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227		0	7841
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		0	1273620
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230		54119	0
	A½. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232		0	1273620
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233	31	0	1
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

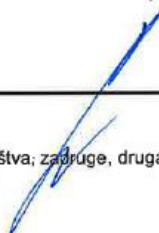
u BEOGRADU, dana 23.4. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva; za druge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07011458 Maticni broj		100002942 PIB
Sifra delatnosti		
Popunjiva Agencija za privredne registre		
850 1 2 3		19 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : MESSER TEHNOGAS AD - KONSOLIDOVANI

Sediste : BEOGRAD, BANJICKI PUT 62

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE - konsolidovani

7005024350776

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	I z n o s	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	8564747	8576270
1. Prodaja i primljeni avansi	302	8473029	8555509
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	1621	434
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	90097	20327
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	7353239	6878826
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	5507558	5089078
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	1018228	1032676
3. Placene kamate	308	9728	1293
4. Porez na dobitak	309	176658	94397
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	641067	661382
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	1211508	1697444
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	754220	126225
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅkih sredstava	315	139750	20504
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316	515317	0
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	99153	105721
5. Primljene dividende	318		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	1718271	1672991
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloÅkih sredstava	321	1718271	878951
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	0	794040
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	964051	1546766

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	511086	170317
1. Uvećanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	327	510714	106131
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	328	372	64186
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	618619	233348
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	618619	233348
3. Finansijski lizing	332		
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	107533	63031
G. Svega prilivi gotovine (301+313+325)	336	9830053	8872812
D. Svega odlivi gotovine (305+319+329)	337	9690129	8785165
DJ. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	139924	87647
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
A½. GOTOVINA NA POČETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	454958	279046
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	186882	135264
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	115039	46999
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	666725	454958

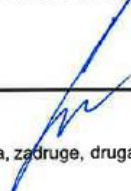
U Beogradu, dana 23.4. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07011458 Maticni broj	Sifra delatnosti	100002942 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
850 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : MESSER TEHNOGAS AD - KONSOLIDOVANI

Sediste : BEOGRAD, BANJIČKI PUT 62

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU - konsolidovani

7005024350790

u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)		Ostali kapital (racun 309)		Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)		Emisiona premija (racun 320)
			AOP		AOP		AOP		
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u>	401	1866454	414	4879	427		440	14254
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 1+2-3)	404	1866454	417	4879	430		443	14254
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405	64	418		431		444	138
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine <u>2012</u> (red.br. 4+5-6)	407	1866518	420	4879	433		446	14392
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine <u>2013</u> (red.br. 7+8-9)	410	1866518	423	4879	436		449	14392
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412	149	425		438		451	290
13	Stanje na dan 31.12. tekuće godine <u>2013</u> (red.br. 10+11-12)	413	1866369	426	4879	439		452	14102

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine - 2012	453	1282379	466	219334	479		492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine - 2012 (red.br. 1+2-3)	456	1282379	469	219334	482		495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470	357497	483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458	140	471		484		497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine - 2012 (red.br. 4+5-6)	459	1282239	472	576831	485		498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine - 2013 (red.br. 7+8-9)	462	1282239	475	576831	488		501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	133	476		489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	372934	490		503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine - 2013 (red.br. 10+11-12)	465	1282372	478	203897	491		504	

Red. br.	OPIS	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1.	Stanje na dan 01.01. prethodne godine - 2012	505	6728978	518	11112	531		544	10105166
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine - 2012 (red.br. 1+2-3)	508	6728978	521	11112	534		547	10105166
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	1273620	522		535		548	1631319
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510		523		536		549	140
7.	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012 (red.br. 4+5-6)	511	8002598	524	11112	537		550	11736345
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine - 2013 (red.br. 7+8-9)	514	8002598	527	11112	540		553	11736345
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515		528	54119	541		554	0
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	427359
13.	Stanje na dan 31.12. tekuce godine - 2013 (red.br. 10+11-12)	517	8002598	530	65231	543		556	11308986

- u hiljadama dinara

Red. br.	OPIS	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2012 (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012 (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucej godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucej godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine 2013 (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucej godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucej godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine 2013 (red.br. 10+11-12)	569	

u BEOGRADU, dana 23.4. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07 , 119/08, 2/10, 101/12 , 118/12 i 3/2014)

‘Messer Tehnogas’ AD Beograd

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI
IZVEŠTAJ
ZA 2013. GODINU

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

1. OSNIVANJE I DELATNOST

"Messer Tehnogas" AD Beograd (u daljem tekstu "Matično preduzeće" ili „Grupa“) je akcionarsko društvo sa registrovanim sedištem u Republici Srbiji, koje se bavi proizvodnjom i distribucijom tehničkih gasova i medicinske opreme.

Matično preduzeće je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasa, locirana u Rakovici u blizini Beograda.

U toku 1997. godine, Matično preduzeće je transformisano u akcionarsko društvo, a prema Ugovoru o osnivanju od 15.09.1997. godine, izvršena je dokapitalizacija preduzeća od strane "Messer Griesheim" GmbH, Frankfurt, koji postaje većinski akcionar sa učešćem od 60% u kapitalu Matičnog preduzeća. Rešenjem br. XII-Fi.11928/02 od 04.11.2002. godine Trgovinskog suda u Beogradu, registrovano je smanjenje vrednosti i promena strukture osnovnog kapitala Matičnog preduzeća. Sadašnji vlasnik je Messer Group koji je pravni sledbenik Messer Griesheim sa učešćem u kapitalu od 81,93%

Sedište Grupe je u Beogradu, Banjički put br. 62.

Matično Preduzeće u svome sastavu ima pet zavisnih preduzeća i to: Progas, Nikšić, Republika Crna Gora, Messer GTM, Kosovska Mitrovica, Messer BH Gas Sarajevo, Bosna i Hercegovina i Messer Aligaz, Kartepe -Kocaeli, Turska, Messer Albagas, Tirana, Albanija.

Sedišta zavisnih preduzeća članica Grupe, su sledeća:

Zavisno preduzeće	Adresa
Progas, Nikšić	Vuka Karadžića bb
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	Sitnica, K. Mitrovica
Messer BH Gas, Sarajevo	Rajlovačka bb,
Messer Albagaz, Tirana	Autostrada Tiranë-Durrës KM 4,5
Messer Aligaz, Turska, Kartepe-Kocaeli	Yani Demiryolu Cd.No60

Ukupan broj zaposlenih u Grupi na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine bio je sledeći:

Preduzeće	31. decembar 2013.	31. decembar 2012.
Messer Tehnogas, Beograd	344	354
Progas, Nikšić	5	5
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	4	4
Messer BH Gas, Sarajevo	31	27
Messer Albagaz, Tirana	21	25
Messer Aligaz, Istanbul	69	74
Ukupno	474	489

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Matično preduzeće vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu Republike Srbije (Službeni glasnik RS 62/2013) i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, pri čemu se pod profesionalnom regulativom podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i tumačenja koja su sastavni deo standarda, odnosno tekst MRS i MSFI, koji je u primeni, ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski materijal.

Izmene postojećih MRS i prevod novih MSFI, kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenje MSFI do 1. januara 2009. godine, su zvanično usvojeni nakon odluke ministra finansija br. 401-00-1380/2010-16 i objavljeni su u Službenom glasniku RS 77/2010. Izmenjeni ili izdati MSFI i tumačenja standarda, nakon ovog datuma, nisu prevedeni i objavljeni, pa stoga nisu bili primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010, 101/12, 118/12), koji propisuje primenu seta finansijskih izveštaja, čija forma i sadržina nisu usaglašeni sa onim predviđenim u revidiranom MRS 1 – Prikazivanje finansijskih izveštaja, čija je primena obavezna za obračunske periode koji počinju na dan 1. januara 2010. godine.

Takodje propisi Republike Srbije nisu u saglasnosti sa MSFI i u pogledu izrade konsolidovanih finansijskih izveštaja, s obzirom da je Grupa članica Messer Group-e sa sedištem u Nemačkoj, i da je bila uključena u konsolidovane finansijske izveštaje Messer Group-e. Propisi Republike Srbije ne predviđaju izuzeće od obaveze sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja u takvim slučajevima, kako je to predviđeno MSFI, već nalažu izradu konsolidovanih finansijskih izveštaja ako je matično preduzeće registrovano van teritorije Republike Srbije.

Shodno napred navedenom, priloženi konsolidovani finansijski izveštaji se ne smatraju izveštajima pripremljenim u skladu sa MSFI, već u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

2.2. Pravila procenjivanja

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim za sledeće pozicije:

- Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha se vrednuju po fer vrednosti;
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrednosti.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe su iskazani u hiljadama dinara (RSD), koji je funkcionalna valuta matičnog preduzeća i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima zaokruženi u hiljadama.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Društva, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.6 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme,
- Napomena 3.6 – Obezvredjenje vrednosti nefinansijske imovine,
- Napomena 3.4 – Obezvredjenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja,
- Napomena 33(a) – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova,
- Napomena 3.11 - Penzije i ostale naknade zaposlenima.

2.5. Promene u računovodstvenim politikama

Grupa nije imalo promene u računovodstvenoj politici u 2013. godini

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Grupa konzistentno primenjuje u svim periodima izveštavanja.

3.1. Konsolidacija

Priloženi konsolidovani finansijski izveštaji Grupe obuhvataju Matično preduzeće i sledeća zavisna preduzeća u inostranstvu:

Zavisno preduzeće	% vlasništva
Progas, Nikšić	100%
Messer Bleone, Kosovska Mitrovica	100%
Messer Albagaz, Tirana	100%
Messer BH Gas, Sarajevo	100%
Messer Aligaz, Istanbul	99.96%

Sticanje učešća u kapitalu Grupe u zavisnim preduzećima Messer Aligaz, Istanbul i Messer Albagaz, izvršeno je kupovinom učešća od Messer Group-e. Shodno tome, ove transakcije se mogu smatrati kao transakcijama preduzeća pod zajedničkom kontrolom. Iako Matično preduzeće ima formalnu kontrolu nad navedenim zavisnim preduzećima, suštinska kontrola je u rukama Messer Group-e. Uzimajući u obzir napred navedeno, Grupa nije prezentirala u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima obelodanjivanje po segmentima u skladu sa MSFI 8 – „Segmenti poslovanja” prevedenim u Republici Srbiji Rešenjem Ministarstva finansija Republike Srbije od 5. oktobra 2010. godine, s obzirom da ne postoji adekvatno izveštavanje po segmentima za Grupu kao celinu u smislu definicija prezentiranih u MSFI 8.

Zavisno pravno lice

Zavisno pravno lice je pravno lice pod kontrolom Matičnog preduzeća. Kontrola postoji kada Grupa ima sposobnost uticaja na finansijske i poslovne politike zavisnog pravnog lica u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Prilikom procene kontrole, potencijalna prava glasa koja se trenutno postoje se uzimaju u obzir. Finansijski izveštaji zavisnog pravnog lica su uključeni u konsolidovane finansijske izveštaje od dana uspostavljanja kontrole do dana prestanka kontrole. Finansijski izveštaji su sačinjeni na osnovu jedinstvenih računovodstvenih politika za slične transakcije i za druge događaje pod jednakim okolnostima.

Isključivanje internih odnosa pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Interni odnosi, kao i nerealizovani prihodi i rashodi nastali po osnovu transakcija unutar Grupe, isključuju se pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja.

3.2. Načelo stalnosti poslovanja ("going concern")

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom), koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

3.3. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Positivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunati su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Grupe, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	2013.	2012.
GBP	136,9679	139,1901
CHF	93,5472	94,1922
USD	83,1282	86,1763
EUR	114,6421	113,7183

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih koje su uključen u konsolidaciju u odnosu na EUR:

Valuta	Prosečni 2013.	31.12.2013.	Prosečni 2012.	31.12.2012.
BAM	1,95583	1,95583	1,95583	1,95583
ALL	140,28	140,2	139,41	139,59
TRY	2,4979	2,9365	2,3045	2,3452

3.4. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

AD "Messer Tehnogas", Beograd *Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje*

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha su finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja. Finansijsko sredstvo se klasifikuje u ovu kategoriju ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku. Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika. Sredstva u ovoj kategoriji su klasifikovana kao tekuća sredstva. Na dan 31. decembar 2013. godine Grupa nema finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promene u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivni dokaz da su obezvređena, odnosno za koja rukovodstvo Grupe procenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentira kao rashod u bilansu uspeha perioda kada je procena izvršena.

Dugoročni krediti obuhvataju dugoročne stambene kredite date radnicima. Dugoročni krediti se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno u visini datih sredstava. Na dan sastavljanja bilansa stanja krediti se prikazuju po nominalnoj vrednosti umanjenoj za iznos otplaćenih rata. U slučaju kada se proceni da postoji objektivni dokaz da su krediti obezvređeni, Grupa vrši procenu nadoknadivog iznosa kredita, a iznos gubitka nastao po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira se u bilansu uspeha u okviru ostalih rashoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao kredit i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodane zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

AD "Messer Tehnogas", Beograd *Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje*

Grupa ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica i banaka. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Grupe. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koja rukovodstvo ima nameru i mogućnost da drži do dospeća. U slučaju da Društvo odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospeća kraći od 12 meseci od datuma bilansa stanja, kada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po tržišnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Grupa vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na priliv gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenesu na drugoga. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Grupe, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Društvo koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Grupe i njegovih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

Obezvredjenje finansijskih sredstava

Grupa obračunava obezvređenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređivanja za sumnjiva potraživanja, Grupa se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Sva potraživanja koja su u kašnjenju više od 60 dana za kupce u zemlji i 90 dana za kupce u inostranstvu, kao i za sva ostala potraživanja za koja se proceni da su nenaplativa, formira se ispravka vrednosti u punom iznosu dospelih, a nenaplaćenih potraživanja.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti donosi rukovodstvo Grupe.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Grupe, da je potraživanje u knjigama Grupe otpisano kao nenaplativo i da Grupa nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi rukovodstvo Grupe.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštenu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Grupe odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Grupa vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od dana u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od tri godina, uz korišćenje amortizacione stope od 33%.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Grupu i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, na nabavnu vrednost.

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2013. %	Procenjeni vek trajanja u godinama	2012. %	Procenjeni vek trajanja u godinama
Građevinsko zemljište	0%		0%	
Građevinski objekti	2.5%	40	2.5%	40
Rezervoari, ASU, Isparivači,	6.66%	15	6.66%	15
Kompjuterska oprema	33.33%	3	33,33%	3
Motorna vozila	20%	5	20%	5
Ostala oprema i alati	20%	5	20%	5

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.7. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine (zemljište, zgrade i oprema) svrstavaju se u investicione nekretnine ako se drže radi povećanja vrednosti ili davanja u zakup. Sredstvo koje se daje u zakup klasifikuje se kao investicione nekretnine ako se kao takvo može posebno identifikovati, odnosno ako je njegov najveći deo dat u zakup, a beznačajan deo se odnosi za obavljanje njegove sopstvene delatnosti.

Početno merenje investicionih nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu uvećavaju vrednost te investicione nekretnine, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi od investicione nekretnine da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadni izdaci koji ne ispunjavaju prethodno navedene uslove priznaju se na teret rashoda perioda u kome su nastali.

3.8. Biološka sredstva

Grupa nije imala biološka sredstva.

3.9. Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini faktorna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje. Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosečne ponderisane cene. Utvrđivanje prosečne ponderisane cene vrši se posle svakog ulaza materijala.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju. Ispravka vrednosti - obezvređenje zaliha vrši se za materijal i rezervne delove koji su bez promena duže od 1 godine.

3.10. Lizing

Grupa nije imala finansijske lizinge.

3.11. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u zemljama u kojima posluju društva članica grupe, Grupa je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Grupa ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom o radu, Matično preduzeće je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 bruto mesečne zarade koju je zaposleni ostvario u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, a koje pri tom ne mogu biti manje od 3 prosečne mesečne bruto zarade isplaćene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Pored toga, Matično preduzeće, na osnovu kolektivnog ugovora, donosi odluku o isplati jubilarnih nagrada.

Grupa nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2013. godine.

Kratkoročna, plaćena odsustva

Prema proceni rukovodstva Grupe, iznos kratkoročnih plaćenih odsustava na dan 31. decembra 2013. godine nije materijalno značajan i shodno tome, Grupa nije izvršila ukalkulisavanje navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.12. Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Grupa ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

3.13. Kapital

Kapital Grupe obuhvata osnovni kapital i to akcijski kapital, ostali kapital, zakonske rezerve, statutarne rezerve i neraspoređenu dobit.

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

Kapital Grupe obrazovan je iz uloženi sredstava osnivača Grupe u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u osnovni kapital Grupe, osim u slučajevima predviđenim pozitivnim zakonskim propisima.

3.14. Prihodi

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od aktiviranja učinaka

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal i za sopstveni transport nabavke materijala i robe.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika i ostali finansijski prihodi, ostvareni iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobiti po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrednosti, dobiti od prodaje materijala, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja.

3.15. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodane robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode, koji se evidentiraju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.16. Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije obvezniku koji izvrši ulaganja u osnovna sredstva priznaje pravo na poreski kredit u visini od 20% izvršenog ulaganja, s tim što poreski kredit ne može biti veći od 33% obračunatog poreza u godini u kojoj je izvršeno ulaganje. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.17. Zarada po akciji

Grupa izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoćima običnih akcija Grupe, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.18. Informacije o ogranku

Grupa ima ogranak u Nikšiću, Republika Crna Gora. Ogranak svoju delatnost i finansijske izveštaje sastavlja u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima Republike Crna Gora.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Grupa je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Grupi je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik

(a) *Rizik od promene kursa stranih valuta*

Grupa je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembar 2013. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	GBP	CHF	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	144.793	0	411	0	521.521	666.725
Potraživanja	470.606	0	0	0	1.730.637	2.201.243
Kratkoročni finansijski plasmani	1.489.774	0	26.024	0	195.177	1.710.975
Učeće u kapitalu	0	0	0	0	590	590
Ostala potraživanja	247.627	0	0	0	191.134	438.761
Ukupno	2.352.800	0	26.435	0	2.639.059	5.018.294
Kratkoročne finansijske obaveze					650.041	650.041
Obaveze iz poslovanja	72.912	333	2.328	281	895.196	971.050
Dugoročne obaveze	0	0	0	0	5.732	5.732
Ostale obaveze	229	0	0	0	70.447	70.676
Ukupno	73.142	333	2.328	281	1.621.416	1.697.499
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2013.	2.279.658	-333	24.106	-281	1.017.643	3.320.795

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Grupe deviznom riziku na dan 31. decembar 2012. godine:

U hiljadama RSD	EUR	CHF	USD	Lokalna valuta	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	95.182	259		359.517	454.958
Potraživanja	670.142	0		1.339.865	2.010.007
Kratkoročni finansijski plasmani	1.476.746	16.373		725.386	2.218.505
Učeće u kapitalu	0	0		590	590
Ostala potraživanja	239.946	0	1.392	225.061	466.399
Ukupno	2.482.016	16.632	1.392	2.650.419	5.150.459
Kratkoročne finansijske obaveze				642.247	642.247
Obaveze iz poslovanja	294.530	11.461		536.676	842.668
Dugoročne obaveze	0	0		13.946	13.946
Ostale obaveze	8.074	0		149.601	157.675
Ukupno	302.604	11.461	0	1.342.470	1.656.536
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2012.	2.179.411	5.171	1.392	1.307.949	3.493.923

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Grupe je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju za naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Grupe riziku promene kamatnih stopa:

Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	2013	2012
Finansijska sredstva	2.423.974	2.486.479
Finansijske obaveze	655.773	642.247
Razlika	3.079.747	3.128.726
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom		
Finansijska sredstva	197.099	134.310
Finansijske obaveze		
Razlika	197.099	134.310

Grupa ima značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Grupe i tokovi gotovine u izvesnoj meri zavise od promena tržišnih kamatnih stopa.).

Grupa vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja, pre svega za dugoročne obaveze budući da one predstavljaju najznačajniju kamatonosnu poziciju. Aktivnosti upravljanja rizicima imaju za cilj da optimiziraju neto rashod od kamata, uz uslov da su tržišne kamatne stope na nivou koju je u skladu sa poslovnim strategijom Grupe.

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

4.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Grupa upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Grupa neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Grupe, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2013. godine:

U hiljadama	Do 3 meseca	3 meseca do 1 god	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	666.725	0	0	0	666.725
Potraživanja	2.011.329	189.914	0	0	2.201.243
Kratkoročni finansijski plasmani	1.710.975	0	0	0	1.710.975
Učeće u kapitalu	0	0	0	590	590
Ostala potraživanja	88.086	80.255	60.026	210.395	438.761
Ukupno	4.477.115	270.168	60.026	210.985	5.018.294
Kratkoročne finansijske obaveze	0	650.041	0	0	650.041
Obaveze iz poslovanja	791.927	179.124	0	0	971.050
Dugoročne obaveze	0	0	5.732	0	5.732
Ostale obaveze	49.969	20.707	0	0	70.676
Ukupno	841.896	849.872	5.732	0	1.697.499
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2013.	3.635.219	-579.703	54.294	210.985	3.320.795

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2012. godine:

U hiljadama	Do 3 meseca	3 meseca do 1 god	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	454.958	0	0	0	454.958
Potraživanja	1.810.534	199.473	0	0	2.010.007
Kratkoročni finansijski plasmani	2.218.505	0	0	0	2.218.505
Učeće u kapitalu	0	0	0	590	590
Ostala potraživanja	90.250	82.419	79.854	213.877	466.399
Ukupno	4.574.246	281.892	79.854	214.467	5.150.459
Kratkoročne finansijske obaveze	0	642.247	0	0	642.247
Obaveze iz poslovanja	675.858	166.810	0	0	842.668
Dugoročne obaveze	0	0	13.946	0	13.946
Ostale obaveze	111.967	45.708	0	0	157.675
Ukupno	787.825	854.765	13.946	0	1.656.536
Ročna neusklađenost na dan 31.12.2012	3.786.422	-572.873	65.908	214.467	3.493.923

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

4.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Grupe kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Grupe po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Grupa je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Grupe. Grupa ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima značajan broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Na dan 31. decembra 2013. godine Grupa raspolaže gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u ukupnom iznosu od RSD 666.725 hiljada (31. decembar 2012. godine: RSD 454.958 hiljada), što po proceni rukovodstva predstavlja minimizira kreditni rizik po osnovu ovih finansijskih sredstava.

Grupa limitira izloženost prema kreditnom riziku time što vrši ulaganje svojih sredstava samo u visoko likvidne hartije od vrednosti onih pravnih lica koja imaju zadovoljavajući kreditni rejting. Rukovodstvo Grupe ne očekuje da može doći do neispunjenja obaveza druge ugovorne strane po ovom osnovu.

Potraživanja od kupaca i ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Bruto	Ispravka	Bruto	Ispravka
		vrednosti		vrednosti
	2013	2013	2012	2012
Nedospela potraživanja	1.362.235	0	1.483.170	0
Docnja od 0-30 dana	332.161	1.538	178.090	0
Docnja od 31-60 dana	287.577	1.024	132.078	0
Docnja od 61-90dana	263.538	256.925	103.585	95.617
Docnja od 91-180 dana	333.394	324.350	209.387	195.594
Docnja od 181-360 dana	198.311	196.249	276.777	260.323
Docnja preko 360	908.087	906.592	845.542	836.806
Ukupno	3.685.303	1.686.679	3.228.629	1.388.341

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013	2012
Stanje 01. januara	1.388.341	1.141.586
Povećanje	254.916	246.755
Kursne razlike	43.422	
Smanjenje		
Otpis		
Stanje 31. decembra	1.686.679	1.388.341

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

4.4. Upravljanje rizikom kapitala

Grupa se opredelila za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Grupa zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala i poveća dobi preduzeća.

Grupa prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2013. i 2012. godine, koeficijent zaduženosti Grupe bio je kao što sledi:

	2013	2012
Ukupne obaveze	1.773.826	1.754.803
Mminus: Gotovinski ekvivalenti i gotovina	666.725	454.958
Neto dugovanja	1.107.101	1.299.845
Sopstveni kapital	11.308.986	11.736.345
Kapital -Ukupno	12.416.087	13.036.190
Koeficijent zaduženosti u %	8,92	9,97

- *Neto dugovanje se dobija kada se ukupne obaveze (uključujući dugoročna rezervisanja, dugoročne obaveze, kratkoročne obaveze)*
- ***Ukupan kapital se dobija kao zbir kapitala iskazanog u bilansu stanja i neto dugovanja.*

4.5 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Grupe je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Grupe vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Grupa smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjena za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Grupa smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

5. PRIHODI OD PRODAJE

U hiljadama RSD	2013	2012
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1.749.087	1.556.950
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	155.103	269.911
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	5.062.861	4.952.186
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	601.091	844.788
Ukupno	7.568.142	7.623.835

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama RSD	2013	2012
Prihodi od zakupnina	63.984	55.580
Ostali poslovni prihod	32.761	29.512
Ukupno	96.745	85.092

7. TROŠKOVI MATERIJALA I NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Nabavna vrednost prodate robe:

U hiljadama RSD	2013	2012
Nabavna vrednost prodate robe	588.224	675.801
Ukupno	588.224	675.801

Troškovi materijala:

U hiljadama RSD	2013	2012
Troškovi materijala za izradu	460.395	437.855
Troškovi ostalog materijala	88.466	103.599
Troškovi goriva i energije	1.978.926	1.672.089
Ukupno	2.527.787	2.213.543

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2013	2012
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	746.277	732.159
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	179.687	184.904
Troškovi naknada po ugovoru o delu	19.227	18.625
Troškovi naknade fizičkim licima	12.694	11.680
Ostali lični rashodi i naknade	104.767	98.377
Ukupno	1.062.652	1.045.745

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

9. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Troškovi amortizacije	960.609	949.251
Troškovi rezervisanja	54.163	42.042
Ukupno	1.014.772	991.293

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

U hiljadama RSD	2013	2012
Troškovi transportnih usluga	576.480	587.001
Troškovi usluga održavanja	117.854	122.120
Troškovi zakupnina	49.405	47.666
Troškovi sajma	755	933
Troškovi reklame i propagande	9.864	11.468
Troškovi ostalih usluga	82.055	83.362
Troškovi neproizvodnih usluga	359.820	341.574
Troškovi reprezentacije	14.497	11.648
Troškovi premija osiguranja	30.096	30.786
Troškovi platnog prometa	2.396	5.228
Troškovi članarina	1.989	2.430
Troškovi poreza	25.467	28.781
Ostali nematerijalni troškovi	75.698	72.301
Ukupno	1.346.376	1.345.298

11. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

U hiljadama RSD	2013	2012
Prihodi od kamata	101.190	106.495
Pozitivne kursne razlike	172.465	276.739
Ostali finansijski prihodi	900	17.372
Ukupno	274.555	400.606

U hiljadama RSD	2013	2012
Rashodi kamata	66.314	53.145
Negativne kursne razlike	155.066	161.200
Ostali finansijski rashodi	683	3.031
Ukupno	222.063	217.376

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI

Ostali prihodi

U hiljadama RSD	2013	2012
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	149.384	17.167
Dobici od prodaje materijala	868	895
Viškovi	128	66
Prihodi od smanjenja obaveza	358	1.024
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	30.253	0
Ostali prihodi	24.373	3.916
Naplaćena otpisana potraživanja		1.091
Ukupno	205.364	24.159

Ostali rashodi

U hiljadama RSD	2013	2012
Gubici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postojenja	53.594	11.080
Gubici od prodaje materijala	0	16
Manjkovi	858	77
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	0	26.594
Rashodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	29.809	0
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha	7.025	61
Ostali nepomenuti rashodi	9.492	6.013
Rashodi obezvređenja dugoročnih fin. plasmana	875.412	26.007
Rashodi po osnovu obezvređenja potraživanja	254.916	245.120
Ukupno	1.231.106	314.968

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

13. POREZ NA DOBITAK

a) Ukupni porezi

U hiljadama RSD	2013	2012
Tekući poreski rashodi	172.907	89.369
Odloženi poreski rashodi perioda	44.154	
Odloženi poreski prihodi		7.840
Ukupno poreski prihodi/rashodi perioda	217.061	81.529

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza na dobitak i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2013	2012
Dobit pre oporezivanja	162.942	1.355.148
Obračunati porez po stopi od 15% (10%u 2012)	(24.441)	(135.515)
Usaglašavanje efektivne poreske stope		
Razlika između obračuna računovodstvene i poreske amortizacije	(23.756)	(16.700)
Ostale trajne razlike	(135.093)	(5.516)
Poreska oslobođenja	77.113	89.260
Efekat poreza u stranim jurisdikcijama	(9.575)	
Promena priznatih privremenih oporezivih razlika	(36.820)	7.840
Gubici tekuće godine za koje nisu priznata odložena poreksa sredstva	(64.488)	(36.579)
Ukupan porez na dobit prikazan u bilansu uspeha -poreski rashod	(217.061)	(97.210)
Efektivna poreska stopa	-133,2%	-7,2%

c) Odložena poreska sredstva/obaveze

U hiljadama RSD	2013			2012		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Amortizacija osnovnih sredstava		29.650	29.650	14.516		14.516
Ostali poreski kredit	369		369			
Odložena poreska obaveza, neto	369	29.650	29.281	14.516		14.516

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

14. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Patenti	Ostala	Ukupno
	i licence	nemat. ulaganja	
Nabavna vrednost			
Stanje 01.01.2013.godine	26.350	70.992	97.342
Povećanje	1.970	4857	6.827
Prenos sa drugih konta			0
Kursne razlike	-3575	-3278	-6.853
Smanjenje			0
Stanje 31.12.2013. godine	24.745	72.571	97.316
Ispravka vrednost			0
Stanje 01.01.2013.godine	20.604	55.976	76.580
Amortizacija u toku godine	4.961	11.433	16.394
Kursne razlike	-2455	339	-2.116
Prenos sa drugih konta			0
Smanjenje			0
Stanje 31.12.2013. godine	23.110	67.748	90.858
Neto sadašnja vrednos 31.12.2012.	5.746	15.016	20.762
Neto sadašnja vrednos 31.12.2013	1.635	4.823	6.458

14. a) NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Promene na nekretninama, postrojenu i opremi su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostala osnovna sredstva	Sredstva u pripremi i avansi	Ulaganja u tuđa o.s	Ukupno
Nabavna vrednost						
Stanje 01.01.2013.godine	2.078.729	12.854.522	49.409	419.812	13.499	15.415.971
Povećanje	29.294	564.045	10.100	1.218.395	0	1.821.834
Prenos sa drugih konta	85.464	199.452		-239.358	0	45.558
Kursne razlike	-106.187	-421.006	183	-5.837	0	-532.847
Smanjenje	5.932	83.961	3.094	4.767	10.076	107.830
Obevređenje		-864.058				-864.058
Stanje 31.12.2013. godine	2.081.368	12.248.994	56.598	1.388.245	3.423	15.778.628
Ispravka vrednost						
Stanje 01.01.2013.godine	819.708	6.745.057	4.558	0	4.543	7.573.866
Amortizacija u toku godine	46.562	894.566	2.527	0	560	944.215
Kursne razlike	-7.175	-268.533	16	0	0	-275.692
Prenos sa drugih konta	24.862	2	0	0		24.864
Smanjenje	622	48.616	1.059	0	1.680	51.977
Stanje 31.12.2013. godine	883.335	7.322.476	6.042	0	3.423	8.215.276
Neto sadašnja vrednost na dan 31.12.2012.	1.259.021	6.109.465	44.851	419.812	8.956	7.842.105
Neto sadašnja vrednost 31.12.2013.	1.198.033	4.926.518	50.556	1.388.245	0	7.563.352

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

15. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013	2012
Nabavna vrednost u 000 RSD		
Stanje na početku godine	63.267	63.267
Prenos sa drugih konta	-45.559	
Smanjenje	0	0
Stanje na kraju godine	63.267	63.267
Ispravka vrednosti		
Stanje na početku godine	41.588	40.177
Amortizacija u toku perioda	851	1.411
Prenos sa drugih konta	-24.865	-24.865
Smanjenje	0	0
Stanje na kraju godine	17.574	41.588
Neto sadašnja vrednost na kraju godine	134	21.679

16. UČEŠĆE U KAPITALU

U hiljadama RSD	2013	2012
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravkaučešće u kapitalu Tehnogas Hellas	-26.007	-26.007
Učešće u kapitalu ostala pravna lica	18.803	18.803
Ispravka vrednosti ost.pr.lica	-18.213	-18.213
Ukupno	590	590

Grupa je, u skladu sa računovodstvenom politikom, na dan 31. decembra 2013. godine, učešća u kapitalu banaka i privrednih društava, vrednovalo po nabavnoj vrednosti jer ne postoji aktivno tržište.

17. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2013	2012
Ostali dugoročni plasmani	243.799	270.046
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	72	89
Ispravka vrednosti ostalih dugoročnih plasman	-498	-498
Ukupno	243.373	269.637

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

18. ZALIHE

U hiljadama RSD	2013	2012
Materijal i rezervni delovi	70.781	70.097
Nedovršana proizvodnja	54.208	50.999
Gotoivi proizvodi	31.435	26.068
Roba	122.529	114.223
Dati avansi	244.902	180.240
Ispravka vrednosti datih avansa	0	0
Ukupno	523.855	441.627

19. POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Kupci u zemlji	3.245.343	2.553.947
Kupci u inostranstvu	439.960	674.682
Ispravka vrednosti kupaca	-1.686.679	-1.388.341
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	195.640	156.638
Ostala potraživanja	24.003	30.105
Ispravka vrednosti ostalih potraživanj	-17.024	-17.024
Ukupno	2.201.243	2.010.007

20. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2013	2012
Kratkoročni krediti u zemlji	8.038	9.675
Hartije od vrednosti kojima se trguje	3.784	3.784
Ostali kratkoročni plasmani	1.702.937	2.208.830
Ispravka vrednosti hartij od vr.kojima se trg.	-3.784	-3.784
Ukupno	1.710.975	2.218.505

21. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

U hiljadama RSD	2013	2012
Hartije od vrednosti	475	291
Blagajna i ostala novčana sreestva	1.414	1.915
Devizni i dinarski tekući račun	664.836	452.752
Ukupno	666.725	454.958

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

22. POREZ NA DODATU VREDOST I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Porez na dodatu vrednost	156.946	171.803
Unapred plaćeni troškovi	17.096	12.554
Ostal AVR	9.521	11.196
Ukupno	183.563	195.553

23. OSNOVNI KAPITAL

Kapital konsolidovanog preduzeća:

U hiljadama RSD	2013	2012
Akcijski kapital	1.866.369	1.866.518
Udeli	0	0
Ostali kapital	4.879	4.879
Emisiona premija	14.102	14.392
Zakonske rezerve	367.211	367.078
Statutarne rezerve	915.161	915.161
Revalorizacione rezerve	203.897	576.831
Neraspoređena dobit	8.002.598	8.002.598
Gubitak	-65.231	-11.112
Ukupno	11.308.986	11.736.345

Struktura akcijskog kapitala pojedinačnog preduzeća Messer Tehnogas na dan 31. decembra je sledeća:

	Broj običnih akcija u 2013	% učešća
Messer Group GmbH	849.396	81,94
Akcijski kapital manjinskih akcionara	187.262	18,06
Ukupno	1.036.658	100

Struktura udela u Progasu doo:

Udeli	Vrednost u EUR	%
Messer Tehnogas	1.225.750	100
Ukupno	1.225.750	100

Struktura udela u Messer GTM doo:

Udeli	Vrednost u EUR	% udela
Messer Tehnogas	220.000	100
Ukupno	220.000	100

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

Struktura udela u Messer BH GAS doo:

Udeli	Vrednost u EUR	% udela
Messer Tehnogas	8.500.000	100
Ukupno	8.500.000	100

Struktura akcionara u Messer Albagaz, Tirana

Udeli	Vrednost u ALL	% udela
Messer Tehnogas	505.272.000	100
Ukupno	505.272.000	100

Struktura akcionara u Messer Aligasu:

	Broj akcija	%
Messer Tehnogas	2.501.591.045	99,96
Messer Austrija	274.984	0,01
Messer Bulgaria	274.984	0,01
Messer Hungarogas	274.984	0,01
MesserTatragas	274.984	0,01
Ernst Bode	1	0,00
Wolfgang Indenhuck	1	0,00
Adof Waith	1	0,00
Ukupno	2.502.690.984	100,00

Grupu krajnje kontroliše porodica Messer, Nemačka.

Ukupan akcijski kapital u Messer Tehnogas-u podeljen je na 1.036.658 komada običnih akcija nominalne vrednosti od RSD 1.800,00 po akciji.

Osnovna zarada po akciji je izračunata deljenjem neto dobiti sa ukupnim brojem običnih akcija. U 2012. ona je iznosila 1.228 RSD. U 2013 godini je 0.

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

24. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja

U hiljadama RSD	2013	2012
Dugoročna rezervisanja za sudske sporove	75.424	97.364
Ostala dugoročna rezervisanja	903	903
Ukupno	76.327	98.267

25. DUGOROČNE OBAVEZE

Dospeće navedenih kredita sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine je prikazano u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2013	2012
Dugoročni krediti	5.732	13.946
Ukupno	5.732	13.946

26. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2013	2012
Kratkoročne finansijske obaveze	650.041	642.247
Ukupno	650.041	642.247

Messer BH Gas ima pozajmicu od Messer Mostar u iznosu od 4.647 hiljada EUR i prema Messer Tehnoplina u iznosu od 1.000 hiljada EUR

27. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Primljeni avansi	31.526	38.654
Dobavljači u zemlji i inostranstvu	743.374	643.497
Osale obaveze iz poslovanja	511	511
Ostale obaveze iz specifičnih poslova	195.639	160.006
Ukupno	971.050	842.668

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

28. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2013	2012
Obaveza za neto zareda i naknade zarada	9.290	12.610
Obavza za poreze na zarade i naknade	589	502
Obaveze za doprinose na zarade i naknade	3.528	7.605
Obaveze na teret poslodavca za zareda	0	0
Ostale obaveze	6.525	8.107
Ukupno	19.932	28.824

29. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST I OSTALIH JAVNIH PRIHODA I PVR

U hiljadama RSD	2013	2012
PVR	9.808	69.285
Obaveze za ostale javne prihode	117	55
Obaveze za porez na dodatu vrednost	6.937	35.693
Ukupno	16.862	105.033

30. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2013	2012
Tuđa roba na zalihama		
Ambalaža drugih lica	10	10
Tuđa oprema	160	160
Date bankarske garancije	39.656	40.991
Primljene bankarske garancije i jemstva	38.653	
Ostalo	1.074	1.074
Stanje na dan 31 decembar	79.553	42.235

Ostalo u vanbilansnoj evidenciji je zemljište kupljeno za potrebe stambene izgradnje. Tuđa oprema uključuje POS terminale za platne kartice Socete General banke.

31. ZARADA PO AKCIJI

U hiljadama RSD	2013	2012
Neto dobitak	0	1.273.620
Prosečan ponderisani broj akcija	1.036.658	1.036.658
Zarada po akciji (u RSD)	0	1.228

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

32. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Grupa ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Grupa pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Grupe i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Odnos sa povezanim preduzećima – potraživanja:

U hiljadama RSD	2013	2012
Messer Tehnoplina	140.850	111.540
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	28.702	37.035
Messer Bulgaria	20.312	18.357
Messer Croatia Plin	17.082	166.752
Messer Hungarogaz KFT	14.749	32.118
Messer Slovenia	10.891	20.242
Messer Romania Gaz S.R.L	8.395	2.778
Messer Group	1.954	1.569
MEC Group	1.758	
Messer Mostar Plin	1.740	5.774
Messer Ukraina	77	77
Messer Italia		2.010
Messer Austria		633
Ukupna	246.510	396.242

Potraživanja za date avanse:

	RSD 000	RSD 000
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	107.048	106.185
Ukupno	107.048	106.185

Odnos sa povezanim preduzećima – obaveze:

U hiljadama RSD	2013	2012
Messer Tehnoplina	89.077	
Messer Group	56.130	92.271
Messer Mostar	38.520	
Messer Vardar Tehnogas	18.009	16.230
Messer Austria	6.077	13.758
MEC Group	3.603	8.966
Messer Information Services	2.091	3.753
Messer Hungarogaz	1.232	7.207
Messer Belgija	160	73
Messer Croatia plin		15.953
Messer Gas Pack		2.942
ASCO Carbon Dioxid		477
Messer Francuska		237
Messer Meical Austria		
Ukupno	214.899	161.867

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

Odnos sa povezanim preduzećima – prihod:

U hiljadama RSD	2013	2012
Messer Tehnoplín	744.977	785.793
Messer Hungarogas	188.422	182.154
Messer Bulgaria	132.932	137.418
Messer Croatia Plin	63.656	238.158
Messer Romania	58.039	76.668
Messer Mostar Plin	48.866	53.964
Messer Slovenija	44.177	43.697
Messer Vardar Tehnogas	40.996	46.141
MEC GROUP	5.613	
Messer Technoga Praga	3.285	3.229
Messer Italia	2.963	21.185
Messer Group	312	1.621
Messser Ukraina		79
Ukupno	1.334.238	1.590.107

	2013	2012
Obaveze za kredite	EUR 000	EUR 000
Messer Mostar	4.647	4.647
Messer Tehnoplín	1.000	1.000
Ukupno	5.647	5.647

33. POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Grupa je uključeno u izvestan broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Grupa rutinski procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Na dan 31. decembra 2013. godine Grupa se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 24, na dan 31. decembra 2013. godine Grupa je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 75.424 hiljada.

AD "Messer Tehnogas", Beograd
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

(b) Izdata jemstva i garancije

	U hiljadama USD	U hiljadama RSD
UniCredit banka - Carinska garancija		5.100
UniCredit banka - Beogradski vodovod i kanalizacija		6.850
UniCredit banka - Bežanikska kosa		664
Vojvođanska banka - Nikola Tesla		124
Unicredit banka - Energoprojekt		59
Vojvođanska banka - Agencija za privatizaciju RS	250	20.782
Unicredit banka - Energoprojekt		1.076
Vojvođanska banka - Nikola Tesla		1.265
Vojvođanska banka - Kolubara		984
Vojvođanska banka - Klinički centar Srbije		2.363
Vojvođanska banka - NIS		194
Vojvođanska banka - Kolubara		195
		0
Ukupno 2013.		39.656

34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Skupština zavisnog preduzeća Messer BH Gas je dana 21.03.2014. godine donela odluku o isplati dividende. Messer BH Gas će svom matičnom preduzeću isplatiti dividendu u iznosu od 1.587.037 KM (811.439 EUR) neto.

Dug, kupca, Železare Smederevo na dan 31.12.2013. godine je 832.238 hiljada RSD. Dug tog kupca na dan 22.04.2014. je 1.273.406 hiljada RSD.

U Beogradu 23.04.2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Olivera Rogović
 Rukovodilac finansija i
 knjigovodstva

Zakonski zastupnik

 Ernst Bode
 Izvršni direktor

U skladu sa članom 29. i 30. Zakona o računovodstvu ("Sl.glasnik RS" broj 62/2013), članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) „Messer Tehnogas“ A.D Beograda, Banjički put 62, MB:07011458 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2013. GODINU ZA KONSOLIDOVANO PREDUZEĆE „MESSER TEHNOGAS“

1. Opšti podaci

„Messer Tehnogas“ AD Beograd je akcionarsko društvo registrovano u Srbiji i Crnoj Gori, koje se bavi proizvodnjom i prometom tehničkih gasova i medicinskih gasova i prateće opreme. Matični broj preduzeća je 07011458, PIB100002942.

Broj izdatih običnih akcija je 1.036.658 a nominalna vrednost akcije je 1.800 RSD. Obračunska vrednost akcije na dan 31.12.2013. godine je 12.969,93 RSD.

Revizorska kuća koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj je: Revizorska kuća KPMG d.o.o. Beograd.

Preduzeće je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasa, locirana u Rakovici u blizini Beograda. U 1992. godini Preduzeće je transformisano u deoničko društvo sa društvenim kapitalom, sa 9 centara lociranih na teritoriji Srbije i Crne Gore.

U toku 1997. godine, Preduzeće je transformisano u akcionarsko društvo, a prema Ugovoru o osnivanju od 15.09.1997. godine, izvršena je dokapitalizacija Preduzeća od strane "Messer Griesheim" GmbH, Frankfurt, koji postaje većinski akcionar sa učešćem od 60% u kapitalu Preduzeća. Rešenjem br. XII-Fi.11928/02 od 04.11.2002. godine Trgovinskog suda u Beogradu, registrovano je smanjenje vrednosti i promena strukture osnovnog kapitala Preduzeća. Sadašnji vlasnik je Messer Group koji je pravni sledbenik Messer Griesheim sa učešćem u kapitalu od 81,93%.

Preduzeće ima zavisna pravna lica i ona zajedno sa Messer Tehnogasom sačinjavaju Grupu:

Zavisna preduzeća	Adresa
Progas, Nikšić	Vuka Karadžića bb
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	Sitnica, K. Mitrovica
Messer BH Gas, Sarajevo	Rajlovačka bb,
Messer Albagaz, Tirana	Autostrada Tiranë-Durrës KM 4,5
Messer Aligaz, Turska, Kartepe-Kocaeli	Yani Demiryolu Cd.No80

Sedište Preduzeća je u Beogradu, Banjički put br. 62.

2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione struktura pravnog lica

Preduzeće je registrovano za proizvodnju i promet tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme.

Proizvodni portfolio tehničkih gasova Messer Tehnogasa čine sledeći gasovi:

- Kiseonik
- Azot
- Argon
- Ugljen-dioksid
- Acetilen
- Vodonik
- Helijum
- Suvi led
- Azotsuboksid
- Medicinski gasovi i
- Specijalni i čisti gasovi i gasne smeše.
- Rashladni fluidi
- Ostali gasovi

Pored prodaje industrijskih, medicinskih i specijalnih gasova, Messer Tehnogas se bavi i prodajom prateće opreme iz oblasti gasova, opreme za sečenje i zavarivanje, kao i tehnologije habanja i trenja uglavnom iz programa Castolin Eutectic.

Preduzeće posluje u skladu sa sledećim standardima: ISO 9001, ISO 14001, FSSC 22000.

Preduzeće ima jednodomo upravljanje sa Odborom direktora i Izvršnim direktorom.

Odbor direktora sačinjavaju:

- Johann Ringhofer, predsednik
- Dragan Đuričin, član
- Adolf Walth, član
- Hans-Gerd Wienands, član
- Ernst Bode, član

Izvršni direktor društva je Ernst Bode.

Draganu Đuričinu je isplaćena neto naknada za člana odbora direktora u iznosu od 360.476 RSD.

Menadžment društva sačinjavaju:

- Ernst Bode, Izvršni direktor
- Ilija Trujić, Prokurist- direktor proizvodnje i održavanja
- Đorđe Savić, Prokurist- direktor prodaje
- Zoran Radibratović- Prokurist – direktor novih primena, projektovanja, servisa i logistike
- Mirko Goranović – Prokurist- direktor administracije

Organizacione jedinice preduzeća (ogranci preduzeća koji se ne registruju) nalaze se na sledećim proizvodnim i prodajnim lokacijama: Beograd, Smederevo, Pančevo, Novi Sad, Niš, Kraljevo, Požega, Bor i Nikšić ogranak u Crnoj Gori.

3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, a naročito finansijsko stanje u kome se ono nalazi, kao i podatke važne za procenu stanja imovine društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Prognoze rasta BDP-a Narodne banke Srbije za 2013. godinu obistinile su se i, prema prvim podacima koje je objavilo Ministarstvo finansija Republike Srbije, rast BDP-a u Srbiji iznosi 2%, najviše zahvaljujući izvozu Fiat-a.

Železara Smederevo je pokrenula jednu peć krajem aprila 2013.godine, nastavila da radi do 19. novembra 2013. a onda ponovo pokrenula proizvodnju 6. januara 2014. godine. Strateški partner za Železaru nije pronađen, tako da je vlasnik ostala država Srbija. Strane direktne investicije su i dalje na niskom nivou (642,8 miliona Evra), iako 2,8 puta veće u odnosu na 2012. godinu.

Lokalna valuta je bila prilično stabilna od početka 2013. godine, sa kursom od 110-112 RSD za 1 Evro. Međutim, dinar je od početka juna 2013. počeo da slabi i 11. septembra 2013. došao do nivoa od 115,26 dinara za Evro, a potom se stabilizovao i do kraja godine održavao između 114 i 115 RSD za 1 Evro.

Jedan od najznačajnijih događaja sa kojim su se velike industrijske kompanije u Srbiji suočile početkom 2013. godine bio je liberalizacija tržišta električne energije u zemlji, odnosno 9,5% tržišta električne energije koje obuhvata 27 potrošača struje na visokom naponu. Ponuđena cena EPS-a za navedene velike potrošače struje bila je skoro 70% viša od cene koju su plaćali 2012. Messer Tehnogas bio je prvi potrošač električne energije u Srbiji koji je potpisao ugovor o snabdevanju sa drugim snabdevačem čim je to bilo izvodljivo, uspevši da struju nabavlja po više od 10% nižoj ceni od drugih kompanija, koje nisu mogle da promene snabdevača zbog svog proizvodnog programa, tehničkih i drugih razloga. Na osnovu navedenog poskupljenja i neizvesne situacije sa strateškim partnerom Železalom Smederevo, najvećim kupcem Messer Tehnogasa, kompanija je izdala saopštenje 25.01.2013. i objavila ga na sajtu Beogradske berze.

Messer Tehnogas je 2013. godine imao pad prihoda od prodaje za 2% u poređenju sa prethodnom godinom, a kako nelikvidnost u srpskoj privredi i dalje predstavlja veliki problem i prepreku za poslovne aktivnosti, zabeležen je i rast potraživanja u odnosu na prošlu godinu.

Ključni pokazatelji poslovanja Messer Tehnogasa 2013. godine u poređenju sa prethodnom godinom:

BILANS USPEHA	RSD 000	RSD 000
	31.12.2013	31.12.2012
Poslovni prihodi	7.690.460	7.747.069
Prihodi od prodaje	7.568.142	7.623.835
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	17.027	13.058
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	76.995	78.722
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	68.449	53.638
Ostali poslovni prihodi	96.745	85.092
Poslovni rashodi	6.539.811	6.271.680
Nabavna vrednost prodane robe	588.224	675.801
Troškovi materijal	2.527.787	2.213.543
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali	1.062.652	1.045.745
Troškovi amortizacije i rezervisanja	1.014.772	991.293
Ostali poslovni rashodi	1.346.376	1.345.298
Poslovni dobitak	1.150.649	1.475.389
		0
Finansijski prihodi	274.555	400.606
Finansijski rashodi	222.063	217.376
Ostali prihodi	205.364	24.159
Ostali rashodi	1.231.106	314.968
Dobitak iz redovnog poslovanja	177.399	1.367.810
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	-14.457	12.662
Dobitak pre oporezivanja	162.942	1.355.148
		0
Poreski rashodi perioda	172.907	89.369
Odloženi poreski prihodi	44.154	
Odloženi poreski rashodi	0	7.841
Neto dobitak/gubitak	-54.119	1.273.620

BILANS STANJA

	RSD 000	RSD 000
	31.12.2013	31.12.2012
AKTIVA		
Stalna imovina		
Nematerijalna ulaganja	6.458	20.762
Nekretnine, postojenja i oprema	7.563.352	7.842.105
Investicione nekretnine	134	21.679
Učešće u kapitalu		
	590	590
Ostali dugoročni finansijski plasmani	243.373	269.637
Ukupna stalna imovina	7.813.907	8.154.773
Obrtna imovina		
Zalihe	523.855	441.627
Potraživanja	2.201.243	2.010.007
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	11.825	1.209
Kratkoročni finansijski plasmani	1.710.975	2.218.505
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	666.725	454.958
Porez na dodatu vrednost i AVR	183.563	195.553
Ukupna obrtna imovina	5.298.186	5.321.859
Odložena poreska sredstva	369	14.516
UKUPNA POSLOVNA AKTIVA	13.112.462	13.491.148
Vanposlovna aktiva	79.553	42.236
PASIVA		
Kapital		
Osnovni i ostali kapital	1.871.248	1.871.397
Rezerve	1.500.371	1.873.462
Nerspoređena dobit i gubitak	7.937.367	7.991.486
Ukupan kapital	11.308.986	11.736.345
Dugoročna rezervisanja	76.327	98.267
Dugoročni krediti	5.732	13.946
Ostale dugoročne obaveze		
Kratkoročne obaveze		
Kratkoročne finansijske obaveze	650.041	642.247
Obaveze iz poslovanja	971.050	842.668
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	19.932	28.824
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda	16.862	105.033
Obaveze po osnovu poreza na dobit	33.882	23.818
Ukupne kratkoročne obaveze	1.691.767	1.642.590
Odložene poreske obaveze	29.650	0
UKUPNA POSLOVNA PASIVA	13.112.462	13.491.148
Vanbilansa pasiva	79.553	42.235

FINANSIJSKI POKAZATELJI PREDUZEĆA		
Prinos na ukupan kapital	1,57	%
		%
Neto prinos na sopstveni kapital	-0,48	%
		%
Stepen zaduženosti	13,53	%
		%
Stopa neto dobitka	-0,70	%
		%
I stepen likvidnosti	39,41	%
		%
II stepen likvidnosti	282,21	%
Neto obrtni kapital	3.606.419	HRSD
Tržišna kapitalizacija	5.224.756	HRSD
Dobit po akciji	0	RSD

Broj radnika po organizacionim jedinicama preduzeća u Messer Tehnogas-u:

Organizacione jedinice Messer Tehnogasa	31.decembar 2012.	31.decembar 2013.
Beograd	126	127
Smederevo	47	49
Pančevo	34	34
Novi Sad	17	21
Niš	29	29
Bor	21	20
Kraljevo	39	40
Požega	7	7
Nikšić	34	17
Ukupno	354	344

Broj radnika u preduzećima koja se konsoliduju:

Preduzeća koja se konsoliduju	31. decembar 2012.	31. decembar 2013.
Messer Tehnogas, Beograd	354	344
Progas, Nikšić	5	5
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	4	4
Messer BH Gas, Sarajevo	27	31
Messer Albagaz, Tirana	25	21
Messer Aliqaz, Istanbul	74	69
Ukupno	489	474

4. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, planirani budući razvoj, pomene u poslovnim politikama društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Železara Smederevo, najveći kupac Messer Tehnogasa, još uvek nije pronašla strateškog partnera, tako da je država Srbija i dalje na čelu ove kompanije. Jedna visoka peć pokrenuta je 22. aprila 2013. godine. Postrojenje za razlaganje vazduha u Smederevo projektovano je prema profilu potrošnje U.S. Stil-a, koji je garantovao ispunjenost proizvodnih kapaciteta za snabdevanje čeličane. Trenutna potrošnja kisonika je manja od trećine ugovorene količine i projektovanog kapaciteta novog postrojenja izgrađenog 2005. i 2006. Stoga neizvesnost u vezi sa proizvodnjom i opstankom Železare može imati veliki posredan i neposredan uticaj na Messer Tehnogas, i u smislu smanjenja prihoda od prodaje Železari, i zbog tehničkog rešenja postrojenja Messer Tehnogasa u Smederevu, napravljenog ne za snabdevanje tržišta, već za zadovoljenje tražnje Železare, što će dovesti do višestruko većih troškova električne energije po jedinici proizvoda nego što bi to bilo normalno.

U planu poslovanja Messer Tehnogasa za 2014. godinu planirani su prihodi od prodaje u iznosu od 5.644.938 HRSD i investicije u iznosu od 1.773.549 HRSD.

U pogledu prodajnog programa Kompanije, očekuje se da će zadržati svoj udeo na tržištu i radi na pojedinačnim oblastima kako bi se povećala efikasnost u mnogim segmentima poslovanja. Takođe, plan Kompanije je da održi pozitivnu finansijsku situaciju i rast investicija u poređenju sa 2013. kako bi održala svoju poziciju na tržištu.

Izgradnja postrojenja za razlaganje vazduha u Boru, vrednog preko 20 miliona Evra, tri puta većeg kapaciteta od dosadašnje fabrike, za snabdevanje gasovima nove topionice u RTB-u Bor nastaviće se i tokom 2014. godine.

5. Ciljeve i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koriste zaštite.

Preduzeće u redovnim poslovnim aktivnostima se susreće i upravlja sledećim finansijskim rizicima:

- Valutnim rizikom
- Tržišnim rizikom
- Rizik likvidnosti
- Kreditnim rizikom
- Kamatnim rizikom

Menadžment preduzeća na osnovu rezultata iz ranijih godina i na osnovu aktuelnih i prognoziranih ekonomskih, političkih i drugih događaja, donosi odluke kojima utiče na maksimalno smanjenju ovih rizika. Zaposleni iz domena svojih odgovornosti redovno prate i obaveštavaju menadžment preduzeća o postojećim i potencijalnim rizicima.

6. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljenje ovim rizicima i ocenu njihove efikasnosti

Menadžment preduzeća i odgovorni zaposleni iz stručnih organizacionih jedinica preduzeća, mesečnim i kvartalnim analizama poslovanja, sagledavaju cenovne, kreditne, i likvidne rizike. Dnevnim sagledavanjem novčanih tokova kao i dnevnim praćenjem likvidnosti i kreditne sposobnosti svojih kupaca preduzeće kontinuirano prati i preduzima mere u cilju maksimalnog smanjenja rizika likvidnosti.

7. Svi važniji poslovni događaji koji su nastali nakon proteka poslovne godine za koju se izveštaj priprema

Skupština zavisnog preduzeća Messer BH Gas je dana 21.03.2014. godine donela odluku o isplati dividende. Messer BH Gas će svom matičnom preduzeću isplatiti dividendu u iznosu od 1.587.037 KM (811.439 EUR) neto.

Dug, kupca, Železare Smederevo na dan 31.12.2013. godine je 832.238 hiljada RSD. Dug tog kupca na dan 22.04.2014. je 1.273.406 hiljada RSD.

8. Svi značajni poslovi sa povezanim licima

- dokapitalizacija Messer Aligaza u iznosu 4.078.326,80 EUR u toku 2013. godine
- Messer BH Gas, Sarajevo je pozitivno poslovalo 2011. i 2012. godine i ostvarilo dobit. Iz dobiti ostvarene 2011. i 2012. godine, Messer Tehnogasu je isplaćena dividenda kao osnivaču, u iznosu od 2 miliona EUR neto u 2013. godini.

9. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Aktivnosti Messer Tehnogasa AD u istraživanjima i razvoju novih primena u 2013. god:

- Iz oblasti primene gasa u tretmanu voda: prvi put primena kiseonika za oksigenaciju sirove vode kao predtretman u Vodovodu Bečej
- Iz oblasti primene u prehrambenoj industriji: rađeni su eksperimenti hlađenja u industriji mesa i mleka i pekarskoj industriji, kao i pakovanja hrane za kućne ljubimce
- Iz oblasti primene suvog leda: rađeni su eksperimenti čišćenja površina u štamparijama, elektro industriji, livnicama, u auto industriji, remontu vojnih aviona, kod čvrstih spojeva u mašinskoj industriji.

10. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Na unapređenju uslova iz oblasti zaštite životne sredine u Messer Tehnogas AD sprovedene su sledeće aktivnosti:

- U cilju prevencije zaštite od zagađenja tla sprovedene su kontrole kvaliteta tla oko podzemnih rezervoara na lokacijama Rakovica i Kraljevo, postavljanjem piježometra u cilju uvođenja monitoringa radi daljih periodičnih provera.
- Postavljanjem termoizolacije na poslovnoj zgradi u fabrici Novi Sad stvorena je ušteda energenata za zagrevanje unutrašnjeg prostora iste.
- Zamena starih kotlova na lož ulje - postavljanje novih kotlova na pelet u Fabrici Kraljevo znatno su smanjeni štetni uticaji zagađenja vazduha na ovoj lokaciji.
- Izolovanjem cevovoda rasterećenja vazduha postrojenja smanjen je nivo buke postrojenja za razlaganje vazduha Fabrike Smederevo na najbližu životnu okolinu.
- Na lokaciji Pančevo zamenjeni su električni i gasni kotlovi, toplotnim pumpama koje koriste vodu iz rashladnog sistema procesa proizvodnje.
- Na lokaciji Beograd napravljena je nova kotlarnica. Postojanjem dve kotlarnice omogućava da se ne gubi toplotna energija u prenosu.

11. Informacije o otkupu sopstvenih akcija

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

12. Postojanje ogranaka

Preduzeće ima registrovani ogranak u Crnoj Gori i to Messer Tehnogas Fabrica Nikšić, koja je u Crnoj Gori registrovana kao deo stranog društva.

13. Finansijski instrumenti koje društvo koristi, ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspeštosti poslovanja

Iznos ulaganja u hiljadama RSD

Učešće u kapitalu		
U hiljadama RSD	2013	2012
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravka vrednosti Učešća u kapitalu Tehnogas Hellas	-26.007	-26.007
Ukupno Tehnogas Helas	0	0
Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	30.146	18.792
Ispravka vrednosti učešća u kapitalu ostalih prav.lica	-29.556	-18.202
Ukupno učešće u kapitalu drugih pravnih lica	590	590

Preduzeće je, u skladu sa računovodstvenom politikom, na dan 31. decembra 2013. godine, učešća u kapitalu banaka i privrednih društava, vrednovalo po nabavnoj vrednosti jer ne postoji aktivno tržište.

14. Pregled pravila korporativnog upravljanja

1. Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja koji društvo primenjuje kao i mesto na kojem je njegov tekst javno dostupan.

Društvo primenjuje kodeks korporativnog upravljanja 2714/6 od 29.05.2012. koji se nalazi na sajtu www.messer.rs.

2. Sva bitna obaveštenja o praksi korporativnog upravljanja koje društvo sprovodi, a posebno one koje nisu izričito propisane zakonom

Društvo je u potpunosti sprovodilo sve principe predviđene kodeksom u cilju poboljšanja uslova poslovanja a u skladu sa Kodeksom korporativnog upravljanja doneti su i:

- Pravilnik o poslovnoj tajni
- Direktiva o poklonima (kojom se bliže određuju uslovi primanja i davanja poklona, reprezentacije)

Društvo je nastavilo da razvija socijalni aspekt poslovne saradnje sa stručnim školama i obrazovnim institucijama i da stipendira studente na hemijskom fakultetu i smeru zavarivanje na Mašinskom fakultetu.

3. Odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja ako takva odstupanja postoje i obrazloženje za ta odstupanja

Nisu primećena odstupanja od Kodeksa korporativnog upravljanja, osim što je Poverenik za zaštitu podataka o ličnosti podneo protiv Društva prekršajnu prijavu zbog objavljivanja originalnog spiska akcionara Društva, dobijenom u pdf formi od Centralnog registra, na svom sajtu i Društvo je u 2014.godini platilo prekršajnu kaznu od 100.000 RSD zbog toga, jer je mišljenje suda i poverenika bilo da je Društvo moralo sa pdf spiska da učini određene podatke o akcionarima nevidljivim.

Beograd, 24.04.2014. godine.

af

Izvršni direktor
Ernest Borčić

**II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2013. GODINU ZA KONSOLIDOVANO
PREDUZEĆE „MESSER TEHNOGAS“**

U skladu sa članom 29. i 30. Zakona o računovodstvu ("Sl.glasnik RS" broj 62/2013), članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) „Messer Tehnogas“ A.D Beograda, Banjički put 62, MB:07011458 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2013. GODINU ZA KONSOLIDOVANO PREDUZEĆE „MESSER TEHNOGAS“

1. Opšti podaci

“Messer Tehnogas” AD Beograd je akcionarsko društvo registrovano u Srbiji i Crnoj Gori, koje se bavi proizvodnjom i prometom tehničkih gasova i medicinskih gasova i prateće opreme. Matični broj preduzeća je 07011458, PIB100002942.

Broj izdatih običnih akcija je 1.036.658 a nominalna vrednost akcije je 1.800 RSD.

Revizorska kuća koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj je: Revizorska kuća KPMG d.o.o. Beograd.

Preduzeće je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasa, locirana u Rakovici u blizini Beograda. U 1992. godini Preduzeće je transformisano u deoničko društvo sa društvenim kapitalom, sa 9 centara lociranih na teritoriji Srbije i Crne Gore.

U toku 1997. godine, Preduzeće je transformisano u akcionarsko društvo, a prema Ugovoru o osnivanju od 15.09.1997. godine, izvršena je dokapitalizacija Preduzeća od strane "Messer Griesheim" GmbH, Frankfurt, koji postaje većinski akcionar sa učešćem od 60% u kapitalu Preduzeća. Rešenjem br. XII-Fi.11928/02 od 04.11.2002. godine Trgovinskog suda u Beogradu, registrovano je smanjenje vrednosti i promena strukture osnovnog kapitala Preduzeća. Sadašnji vlasnik je Messer Group koji je pravni sledbenik Messer Griesheim sa učešćem u kapitalu od 81,93%.

Preduzeće ima zavisna pravna lica i ona zajedno sa Messer Tehnogasom sačinjavaju Grupu:

Zavisna preduzeća	Adresa
Progas, Nikšić	Vuka Karadžića bb
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	Sitnica, K. Mitrovica
Messer BH Gas, Sarajevo	Rajlovačka bb,
Messer Albagaz, Tirana	Autostrada Tiranë-Durrës KM 4,5
Messer Aligaz, Turska, Kartepe-Kocaeli	Yani Demiryolu Cd.No60

Sedište Preduzeća je u Beogradu, Banjički put br. 62.

2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizaciona struktura pravnog lica

Preduzeće je registrovano za proizvodnju i promet tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme. Proizvodni portfolio tehničkih gasova Messer Tehnogasa čine sledeći gasovi:

- Kiseonik
- Azot
- Argon
- Ugljen-dioksid
- Acetilen
- Vodonik
- Helijum
- Suvi led
- Azotsuboksid
- Medicinski gasovi i
- Specijalni i čisti gasovi i gasne smeše.
- Rashladni fluidi
- Ostali gasovi

Pored prodaje industrijskih, medicinskih i specijalnih gasova, Messer Tehnogas se bavi i prodajom prateće opreme iz oblasti gasova, opreme za sečenje i zavarivanje, kao i tehnologije habanja i trenja uglavnom iz programa Castolin Eutectic.

Preduzeće posluje u skladu sa sledećim standardima: ISO 9001, ISO 14001, FSSC 22000.

Preduzeće ima jednodomo upravljanje sa Odborom direktora i Izvršnim direktorom.

Odbor direktora sačinjavaju:

- Johann Ringhofer, predsednik
- Dragan Đuričin, član
- Adolf Walth, član
- Hans-Gerd Wienands, član
- Ernst Bode, član

Izvršni direktor društva je Ernst Bode.

Draganu Đuričinu je isplaćena neto naknada za člana odbora direktora u iznosu od 360.476 RSD.

Menadžment društva sačinjavaju:

- Ernst Bode, Izvršni direktor
- Ilija Trujić, Prokurist- direktor proizvodnje i održavanja
- Đorđe Savić, Prokurist- direktor prodaje
- Zoran Radibratović- Prokurist – direktor novih primena, projektovanja, servisa i logistike
- Mirko Goranović – Prokurist- direktor administracije

Organizacione jedinice preduzeća (ogranci preduzeća koji se ne registruju) nalaze se na sledećim proizvodnim i prodajnim lokacijama: Beograd, Smederevo, Pančevo, Novi Sad, Niš, Kraljevo, Požega, Bor i Nikšić ogranak u Crnoj Gori.

3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, a naročito finansijsko stanje u kome se ono nalazi, kao i podatke važne za procenu stanja imovine društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Prognoze rasta BDP-a Narodne banke Srbije za 2013. godinu obistinile su se i, prema prvim podacima koje je objavilo Ministarstvo finansija Republike Srbije, rast BDP-a u Srbiji iznosi 2%, najviše zahvaljujući izvozu Fiat-a.

Železara Smederevo je pokrenula jednu peć krajem aprila 2013.godine, nastavila da radi do 19. novembra 2013. a onda ponovo pokrenula proizvodnju 6. januara 2014. godine. Strateški partner za Železaru nije pronađen, tako da je vlasnik ostala država Srbija. Strane direktne investicije su i dalje na niskom nivou (642,8 miliona Evra), iako 2,8 puta veće u odnosu na 2012. godinu.

Lokalna valuta je bila prilično stabilna od početka 2013. godine, sa kursom od 110-112 RSD za 1 Evro. Međutim, dinar je od početka juna 2013. počeo da slabi i 11. septembra 2013. došao do nivoa od 115,26 dinara za Evro, a potom se stabilizovao i do kraja godine održavao između 114 i 115 RSD za 1 Evro.

Jedan od najznačajnijih događaja sa kojim su se velike industrijske kompanije u Srbiji suočile početkom 2013. godine bio je liberalizacija tržišta električne energije u zemlji, odnosno 9,5% tržišta električne energije koje obuhvata 27 potrošača struje na visokom naponu. Ponuđena cena EPS-a za navedene velike potrošače struje bila je skoro 70% viša od cene koju su plaćali 2012. Messer Tehnogas bio je prvi potrošač električne energije u Srbiji koji je potpisao ugovor o snabdevanju sa drugim snabdevačem čim je to bilo izvodljivo, uspevši da struju nabavlja po više od 10% nižoj ceni od drugih kompanija, koje nisu mogle da promene snabdevača zbog svog proizvodnog programa, tehničkih i drugih razloga. Na osnovu navedenog poskupljenja i neizvesne situacije sa strateškim partnerom Železalom Smederevo, najvećim kupcem Messer Tehnogasa, kompanija je izdala saopštenje 25.01.2013. i objavila ga na sajtu Beogradske berze.

Messer Tehnogas je 2013. godine imao pad prihoda od prodaje za 2% u poređenju sa prethodnom godinom, a kako nelikvidnost u srpskoj privredi i dalje predstavlja veliki problem i prepreku za poslovne aktivnosti, zabeležen je i rast potraživanja u odnosu na prošlu godinu.

Ključni pokazatelji poslovanja Messer Tehnogasa 2013. godine u poređenju sa prethodnom godinom:

BILANS USPEHA	RSD 000	RSD 000
	31.12.2013	31.12.2012
Poslovni prihodi	7.690.460	7.747.069
Prihodi od prodaje	7.568.142	7.623.835
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	17.027	13.058
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	76.995	78.722
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	68.449	53.638
Ostali poslovni prihodi	96.745	85.092
Poslovni radhodi	6.539.811	6.271.680
Nabavna vrednost prodate robe	588.224	675.801
Troškovi materijal	2.527.787	2.213.543
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali	1.062.652	1.045.745
Troškovi amortizacije i rezervisanja	1.014.772	991.293
Ostali poslovni rashodi	1.346.376	1.345.298
Poslovni dobitak	1.150.649	1.475.389
		0
Finansijski prihodi	274.555	400.606
Finansijski rashodi	222.063	217.376
Ostali prihodi	205.364	24.159
Ostali rashodi	1.231.106	314.968
Dobitak iz redovnog poslovanja	177.399	1.367.810
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	-14.457	12.662
Dobitak pre oporezivanja	162.942	1.355.148
		0
Poreski rashodi perioda	172.907	89.369
Odloženi poreski prihodi	44.154	
Odloženi poreski rashodi	0	7.841
Neto dobitak/gubitak	-54.119	1.273.620

BILANS STANJA

	RSD 000	RSD 000
	31.12.2013	31.12.2012
AKTIVA		
Stalna imovina		
Nematerjalna ulaganja	6.458	20.762
Nekretnine, postojenja i oprema	7.563.352	7.842.105
Investicione nekretnine	134	21.679
Učešće u kapitalu		
	590	590
Ostali dugoročni finansijski plasmani	243.373	269.637
Ukupna stalna imovina	7.813.907	8.154.773
Obrtna imovina		
Zalihe	523.855	441.627
Potraživanja	2.201.243	2.010.007
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	11.825	1.209
Kratkoročni finansijski plasmani	1.710.975	2.218.505
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	666.725	454.958
Porez na dodatu vrednost i AVR	183.563	195.553
Ukupna obrtna imovina	5.298.186	5.321.859
Odložena poreska sredstva	369	14.516
UKUPNA POSLOVNA AKTIVA	13.112.462	13.491.148
Vanposlovna aktiva	79.553	42.235
PASIVA		
Kapital		
Osnovni i ostali kapital	1.871.248	1.871.397
Rezerve	1.500.371	1.873.462
Nerspoređena dobit i gubitak	7.937.367	7.991.486
Ukupan kapital	11.308.986	11.736.345
Dugoročna rezervisanja	76.327	98.267
Dugoročni krediti	5.732	13.946
Ostale dugoročne obaveze		
Kratkoročne obaveze		
Kratkoročne finansijske obaveze	650.041	642.247
Obaveze iz poslovanja	971.050	842.668
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	19.932	28.824
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda	16.862	105.033
Obaveze po osnovu poreza na dobit	33.882	23.818
Ukupne kratkoročne obaveze	1.691.767	1.642.590
Odložene poreske obaveze	29.650	0
UKUPNA POSLOVNA PASIVA	13.112.462	13.491.148
Vanbilansa pasiva	79.553	42.235

FINANSIJSKI POKAZATELJI PREDUZEĆA		
Prinos na ukupan kapital	1,57	%
		%
Neto prinos na sopstveni kapital	-0,48	%
		%
Stepen zaduženosti	13,53	%
		%
Stopa neto dobitka	-0,70	%
		%
I stepen likvidnosti	39,41	%
		%
II stepen likvidnosti	282,21	%
Neto obrtni kapital	3.606.419	HRSD
Tržišna kapitalizacija	5.224.756	HRSD
Dobit po akciji	0	RSD

Broj radnika po organizacionim jedinicama preduzeća u Messer Tehnogas-u:

Organizacione jedinice Messer Tehnogasa	31. decembar 2012.	31. decembar 2013.
Beograd	126	127
Smederevo	47	49
Pančevo	34	34
Novi Sad	17	21
Niš	29	29
Bor	21	20
Kraljevo	39	40
Požega	7	7
Nikšić	34	17
Ukupno	354	344

Broj radnika u preduzećima koja se konsoliduju:

Preduzeća koja se konsoliduju	31. decembar 2012.	31. decembar 2013.
Messer Tehnogas, Beograd	354	344
Progas, Nikšić	5	5
Messer GTM, Kosovska Mitrovica	4	4
Messer BH Gas, Sarajevo	27	31
Messer Albagaz, Tirana	25	21
Messer Aligaz, Istanbul	74	69
Ukupno	489	474

4. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, planirani budući razvoj, pomene u poslovnim politikama društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Železara Smederevo, najveći kupac Messer Tehnogasa, još uvek nije pronašla strateškog partnera, tako da je država Srbija i dalje na čelu ove kompanije. Jedna visoka peć pokrenuta je 22. aprila 2013. godine. Postrojenje za razlaganje vazduha u Smederevo projektovano je prema profilu potrošnje U.S. Stil-a, koji je garantovao ispunjenost proizvodnih kapaciteta za snabdevanje čeličane. Trenutna potrošnja kisonika je manja od trećine ugovorene količine i projektovanog kapaciteta novog postrojenja izgrađenog 2005. i 2006. Stoga neizvesnost u vezi sa proizvodnjom i opstankom Železare može imati veliki posredan i neposredan uticaj na Messer Tehnogas, i u smislu smanjenja prihoda od prodaje Železari, i zbog tehničkog rešenja postrojenja Messer Tehnogasa u Smederevu, napravljenog ne za snabdevanje tržišta, već za zadovoljenje tražnje Železare, što će dovesti do višestruko većih troškova električne energije po jedinici proizvoda nego što bi to bilo normalno.

U planu poslovanja Messer Tehnogasa za 2014. godinu planirani su prihodi od prodaje u iznosu od 5.644.938 HRSD i investicije u iznosu od 1.773.549 HRSD.

U pogledu prodajnog programa Kompanije, očekuje se da će zadržati svoj udeo na tržištu i radi na pojedinačnim oblastima kako bi se povećala efikasnost u mnogim segmentima poslovanja. Takođe, plan Kompanije je da održi pozitivnu finansijsku situaciju i rast investicija u poređenju sa 2013. kako bi održala svoju poziciju na tržištu.

Izgradnja postrojenja za razlaganje vazduha u Boru, vrednog preko 20 miliona Evra, tri puta većeg kapaciteta od dosadašnje fabrike, za snabdevanje gasovima nove topionice u RTB-u Bor nastaviće se i tokom 2014. godine.

5. Ciljeve i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koriste zaštite

Preduzeće u redovnim poslovnim aktivnostima se susreće i upravlja sledećim finansijskim rizicima:

- Valutnim rizikom
- Tržišnim rizikom
- Rizik likvidnosti
- Kreditnim rizikom
- Kamatnim rizikom

Menadžment preduzeća na osnovu rezultata iz ranijih godina i na osnovu aktuelnih i prognoziranih ekonomskih, političkih i drugih događaja, donosi odluke kojima utiče na maksimalno smanjenju ovih rizika. Zaposleni iz domena svojih odgovornosti redovno prate i obaveštavaju menadžment preduzeća o postojećim i potencijalnim rizicima.

6. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocenu njihove efikasnosti

Menadžment preduzeća i odgovorni zaposleni iz stručnih organizacionih jedinica preduzeća, mesečnim i kvartalnim analizama poslovanja, sagledavaju cenovne, kreditne, i likvidne rizike. Dnevnim sagledavanjem novčanih tokova kao i dnevnim praćenjem likvidnosti i kreditne sposobnosti svojih kupaca preduzeće kontinuirano prati i preduzima mere u cilju maksimalnog smanjenja rizika likvidnosti.

7. Svi važniji poslovni događaji koji su nastali nakon proteka poslovne godine za koju se izveštaj priprema

Skupština zavisnog preduzeća Messer BH Gas je dana 21.03.2014. godine donela odluku o isplati dividende. Messer BH Gas će svom matičnom preduzeću isplatiti dividendu u iznosu od 1.587.037 KM (811.439 EUR) neto.

Dug, kupca, Železare Smederevo na dan 31.12.2013. godine je 832.238 hiljada RSD. Dug tog kupca na dan 22.04.2014. je 1.273.406 hiljada RSD.

8. Svi značajni poslovi sa povezanim licima

- dokapitalizacija Messer Aligaza u iznosu 4.078.326,80 EUR u toku 2013. godine
- Messer BH Gas, Sarajevo je pozitivno poslovalo 2011. i 2012. godine i ostvarilo dobit. Iz dobiti ostvarene 2011. i 2012. godine, Messer Tehnogasu je isplaćena dividenda kao osnivaču, u iznosu od 2 miliona EUR neto u 2013. godini.

9. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Aktivnosti Messer Tehnogasa AD u istraživanjima i razvoju novih primena u 2013. god:

- Iz oblasti primene gasa u tretmanu voda: prvi put primena kiseonika za oksigenaciju sirove vode kao predtretman u Vodovodu Bečej
- Iz oblasti primene u prehrambenoj industriji: rađeni su eksperimenti hlađenja u industriji mesa i mleka i pekarskoj industriji, kao i pakovanja hrane za kućne ljubimce
- Iz oblasti primene suvog leda: rađeni su eksperimenti čišćenja površina u štamparijama, elektro industriji, livnicama, u auto industriji, remontu vojnih aviona, kod čvrstih spojeva u mašinskoj industriji.

10. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Na unapređenju uslova iz oblasti zaštite životne sredine u Messer Tehnogas AD sprovedene su sledeće aktivnosti:

- U cilju prevencije zaštite od zagađenja tla sprovedene su kontrole kvaliteta tla oko podzemnih rezervoara na lokacijama Rakovica i Kraljevo, postavljanjem piježometra u cilju uvođenja monitoringa radi daljih periodičnih provera.
- Postavljanjem termoizolacije na poslovnoj zgradi u fabrici Novi Sad stvorena je ušteda energenata za zagrevanje unutrašnjeg prostora iste.
- Zamena starih kotlova na lož ulje - postavljanje novih kotlova na pelet u Fabrici Kraljevo znatno su smanjeni štetni uticaji zagađenja vazduha na ovoj lokaciji.
- Izolovanjem cevovoda rasterećenja vazduha postrojenja smanjen je nivo buke postrojenja za razlaganje vazduha Fabrike Smederevo na najbližu životnu okolinu.
- Na lokaciji Pančevo zamenjeni su električni i gasni kotlovi, toplotnim pumpama koje koriste vodu iz rashladnog sistema procesa proizvodnje.
- Na lokaciji Beograd napravljena je nova kotlarnica. Postojanjem dve kotlarnice omogućava da se ne gubi toplotna energija u prenosu.

11. Informacije o otkupu sopstvenih akcija

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

12. Postojanje ogranaka

Preduzeće ima registrovani ogranak u Crnoj Gori i to Messer Tehnogas Fabrika Nikšić, koja je u Crnoj Gori registrovana kao deo stranog društva.

13. Finansijski instrumenti koje društvo koristi, ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspeštosti poslovanja

Iznos ulaganja u hiljadama RSD

Učešće u kapitalu

U hiljadama RSD	2013	2012
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravka vrednosti Učešća u kapitalu Tehnogas Hellas	-26.007	-26.007
Ukupno Tehnogas Helas	0	0

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	30.146	18.792
Ispravka vrednosti učešća u kapitalu ostalih prav.lica	-29.556	-18.202
Ukupno učešće u kapitalu drugih pravnih lica	590	590

Preduzeće je, u skladu sa računovodstvenom politikom, na dan 31. decembra 2013. godine, učešća u kapitalu banaka i privrednih društava, vrednovalo po nabavnoj vrednosti jer ne postoji aktivno tržište.

14. Pregled pravila korporativnog upravljanja

1. Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja koji društvo primenjuje kao i mesto na kojem je njegov tekst javno dostupan.

Društvo primenjuje kodeks korporativnog upravljanja 2714/6 od 29.05.2012. koji se nalazi na sajtu www.messer.rs.

2. Sva bitna obaveštenja o praksi korporativnog upravljanja koje društvo sprovodi, a posebno one koje nisu izričito propisane zakonom

Društvo je u potpunosti sprovodilo sve principe predviđene kodeksom u cilju poboljšanja uslova poslovanja a u skladu sa Kodeksom korporativnog upravljanja doneti su i:

- Pravilnik o poslovnoj tajni
- Direktiva o poklonima (kojom se bliže određuju uslovi primanja i davanja poklona, reprezentacije)

Društvo je nastavilo da razvija socijalni aspekt poslovne saradnje sa stručnim školama i obrazovnim institucijama i da stipendira studente na hemijskom fakultetu i smeru zavarivanje na Mašinskom fakultetu.

3. Odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja ako takva odstupanja postoje i obrazloženje za ta odstupanja

Nisu primećena odstupanja od Kodeksa korporativnog upravljanja, osim što je Poverenik za zaštitu podataka o ličnosti podneo protiv Društva prekršajnu prijavu zbog objavljivanja originalnog spiska akcionara Društva, dobijenom u pdf formi od Centralnog registra, na svom sajtu i Društvo je u 2014. godini platilo prekršajnu kaznu od 100.000 RSD zbog toga, jer je mišljenje suda i poverenika bilo da je Društvo moralo sa pdf spiska da učini određene podatke o akcionarima nevidljivim.

Beograd, 24.04.2014. godine.

Izvršni direktor

Ernst Bode

III. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

Izjavljujem da je prema mome najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i da daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i njegova društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Ime i prezime	Naziv radnog mesta i dužnosti koje lice obavlja u Društvu
Olivera Rogović	Rukovodilac finansija i knjigovodstva

IV. ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG IZVEŠTAJA

Godišnji konsolidovani izveštaj društva će biti razmatran na Odboru direktora na sednici koja se održava 09.05.2014. godine. Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane Skupštine akcionara. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja

V. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA

Odluka o raspodeli dobiti i pokriću gubitka za 2013. godinu donosi se na nivou svakog zavisnog društva i matičnog društva posebno.

VI. NAPOMENA

Skupština društva nije usvojila Godišnji izveštaj. Odluka o usvajanju Godišnjeg izveštaja biće usvojena na redovnoj godišnjoj skupštini. Odluka o usvajanju godišnjeg izveštaja biće naknadno objavljena u celosti

Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu,

Dana 25.04.2014.

Izvršni direktor

Ernst Bode